

*Ådne Cappelen, Frank Foyn, Torbjørn Hægeland,
Knut Arild Kjesbu, Jarle Møen, Geir Petterson og
Arvid Raknerud*

**Årsrapport for SkatteFUNN-
evalueringen - 2004**

Rapporter

I denne serien publiseres statistiske analyser, metode- og modellbeskrivelser fra de enkelte forsknings- og statistikkområder. Også resultater av ulike enkeltundersøkelser publiseres her, oftest med utfyllende kommentarer og analyser.

Reports

This series contains statistical analyses and method and model descriptions from the various research and statistics areas. Results of various single surveys are also published here, usually with supplementary comments and analyses.

© Statistisk sentralbyrå, mai 2005
Ved bruk av materiale fra denne publikasjonen,
vennligst oppgi Statistisk sentralbyrå som kilde.

ISBN 82-537-6780-3 Trykt versjon
ISBN 82-537-6781-1 Elektronisk versjon
ISSN 0806-2056

Emnegruppe

10.02

Design: Enzo Finger Design
Trykk: Statistisk sentralbyrå/213

Standardtegn i tabeller	Symbols in tables	Symbol
Tall kan ikke forekomme	Category not applicable	.
Oppgave mangler	Data not available	..
Oppgave mangler foreløpig	Data not yet available	...
Tall kan ikke offentliggjøres	Not for publication	:
Null	Nil	-
Mindre enn 0,5 av den brukte enheten	Less than 0.5 of unit employed	0
Mindre enn 0,05 av den brukte enheten	Less than 0.05 of unit employed	0,0
Foreløpig tall	Provisional or preliminary figure	*
Brudd i den loddrette serien	Break in the homogeneity of a vertical series	—
Brudd i den vannrette serien	Break in the homogeneity of a horizontal series	
Desimalskilletegn	Decimal punctuation mark	,(,)

Sammendrag

Ådne Cappelen, Frank Foyen, Torbjørn Hægeland, Knut Arild Kjesbu, Jarle Møen, Geir Petterson og Arvid Raknerud

Årsrapport for SkatteFUNN-evalueringen 2004

Rapporter 2005/12 • Statistisk sentralbyrå 2005

SkatteFUNN er en del av det norske skattesystemet og har til hensikt å stimulere næringslivets forsknings- og utviklingsarbeid. Ordningen ble innført i 2002 og gjort gjeldende fra skatteåret 2002. I 2003 ble ordningen utviklet noe og det regelverk som da ble innført, gjelder også for 2004 og 2005.

SSB skal på oppdrag for Norges forskningsråd, evaluere SkatteFUNN-ordningen. Som en del av evalueringen, skal det hvert år lages årsrapporter som beskriver hva som skjedd i evalueringsprosjektet som startet i april 2004. Denne første årsrapporten beskriver hvordan evalueringen skal skje framover, og presenterer noe informasjon, men ingen grundig analyse eller evaluering, om hvordan ordningen hittil har blitt brukt. Vi gjør rede for det dataarbeidet som er blitt utført og hvordan vi bygger opp databaser som skal brukes i analysene fra og med 2005 til 2007 da oppdraget skal avsluttes. Vedlagt finnes også spørreskjema som ble sendt ut til foretakene i april 2005 for å studere bl.a. administrative forhold knyttet til SkatteFUNN.

I 2003 fikk 3892 foretak godkjent minst ett SkatteFUNN-prosjekt. Av disse rapporterte 3159 foretak at de hadde utført prosjektet og ble dermed fradragberettiget for likningsåret 2003. Det ble utført FoU for 7,4 mrd. kroner i tilknytning til disse prosjektene og det samlede skattefradraget i 2003 var 1,25 mrd. kroner. Av dette beløpet ble hele 970 mill. kroner utbetalt til foretak som ikke var i skatteposisjon, mens direkte fradrag i skatten for foretak som betalte skatt var om lag 280 mill. kroner. Selv om SkatteFUNN er en del av skattesystemet, har ordningen så langt i hovedsak fungert som et tilskuddssystem. Tallene for 2002 viser om lag det samme bildet selv om ordningen da var mindre omfattende.

Prosjektstøtte: Norges forskningsråd.

Innhold

1. Bakgrunn	6
2. Om SkatteFUNN-ordningen	7
2.1. Bakgrunnen for SkatteFUNN	7
2.2. Litt om regelverket for SkatteFUNN	8
3. SSBs evaluering av SkatteFUNN- ordningen	9
3.1. Datagrunnlag for SkatteFUNN-evaluering – innsamling, bearbeiding og beskrivende statistikk	9
3.2. Fører SkatteFUNN til mer FoU? (Innsatsaddisjonalitet)	10
3.3. Analyse av resultataddisjonalitet	12
3.4. Analyse av atferdsaddisjonalitet.....	12
3.5. Analyse av samspillet mellom SkatteFUNN og andre virkemidler	13
3.6. Skattetilpasning.....	13
3.7. Analyse av administrativ gjennomføring	14
3.8. Sammenlikning med tilsvarende ordninger internasjonalt	15
4. Databaser for analyseprosjekter	16
4.1. Paneldatabasen	16
4.2. SkatteFUNN-basen	17
4.3. Ligningsdata.....	18
4.4. Kobling av SkatteFUNN-basen mot andre datakilder.....	18
5. Analyse av SkatteFUNN-data	20
5.1. Fordeling av søknader av året	20
5.2. Gjennomføring av prosjektene	21
5.3. Deskriptiv statistikk for aksjeselskaper.	21
6. Framdrift på andre igangsatte delprosjekter	24
6.1. Analyse av administrativ gjennomføring	24
6.2. Nordlandsforsknings prosjekt om atferdsaddisjonalitet - forstudie	24
Vedlegg	
A. Foretak med godkjent SkatteFUNN-prosjekt	25
B. Foretak med avslått SkatteFUNN-prosjekt	32
C. Foretak uten SkatteFUNN-prosjekt.....	38
De sist utgitte publikasjonene i serien Rapporter	40

1. Bakgrunn

SkatteFUNN er en del av det norske skattesystemet som har til hensikt å stimulere næringslivets forskning og utviklingsvirksomhet (FoU). Ordningen ble innført i 2002 og gjort gjeldende fra skatteåret 2002. I 2003 ble ordningen utvidet noe og det regelverk som da ble innført, gjelder også for 2004 og 2005. Stortinget har bedt om at SkatteFUNN-ordningen skal evalueres. Finansdepartementet i samråd med Nærings- og handelsdepartementet har derfor sørget for at en evaluering ble igangsatt. Evalueringsoppdraget ble utlyst ved anbudskonkurranse i 2003. Statistisk sentralbyrå inngikk kontrakt om evalueringen med Norges forskningsråd våren 2004, og har ansvaret for gjennomføringen av evalueringen. Den skal vare fra 2004 til 2007.

Den foreliggende rapporten er den første årsrapporten fra SSBs evalueringsoppdrag og beskriver de aktiviteter som har pågått siden evalueringen startet i april 2004. Vi skal innledningsvis beskrive litt av bakgrunnen for etablering av SkatteFUNN-ordningen. Deretter omtales hovedtrekkene i regelverket for ordningen og endringene som er gjort fra 2002 til 2003. Vi gir så en fyldig omtale av evalueringsoppdraget. Sentralt i dette arbeidet står tilrettelegging av databaser for analyser av ordningen. Det arbeidet som så langt er gjort mht. etablering av databaser for analyse omtales. Vi gir så en summarisk beskrivelse av noen trekk ved ordningen i praksis slik den har virket i 2002, 2003 og 2004. Det legges vekt på å beskrive hvor mange foretak som har forsøkt å nyttiggjøre seg ordningen, hvor mange som faktisk har deltatt og hvor store utbetalinger ordningen har ledet til så langt. Vi har på nåværende tidspunkt ingen egentlige analyseresultater å vise til. Selve analysearbeidet starter i 2005 og skal foregå i de kommende tre årene. Det vi her kan legge fram, er noen resultater fra enkle analyser basert på de databaser som så langt er etablert.

2. Om SkatteFUNN-ordningen

I forbindelse med Stortingets behandling av Revidert nasjonalbudsjett 2001 ble det etter forslag fra flertallet i finanskomiteen, vedtatt å be Regjeringen legge fram forslag om et skattefradrag for foretakenes FoU-utgifter i forbindelse med statsbudsjettet for 2002. Dette forslaget var basert på flertallet i Hervik-utvalget (NOU 2000:7 Ny giv for nyskaping) og merknadene i Innst. S. nr. 325 (2000-2001). Ordningen ble vedtatt av Stortinget 4. desember 2001. Etter at ESA hadde gitt sin tilslutning til ordningen, trådte den kraft 4. oktober 2002. SkatteFUNN kom dermed til å erstatte den tidligere FUNN-ordningen. I dette kapitlet beskrives kort prosessen som ledet fram til etableringen av SkatteFUNN i avsnitt 2.1. Deretter omtales hovedtrekkene i regelverket i 2002 og 2003 i avsnitt 2.2.

2.1. Bakgrunnen for SkatteFUNN

Ulike offentlige ordninger for å stimulere FoU i næringslivet finnes i de fleste OECD-land. I noen land er slike ordninger basert på tilskudd til foretakenes FoU-aktiviteter, mens man i andre land har valgt skatteinsentiver på linje med SkatteFUNN-ordningen i Norge. En sammenlikning av SkatteFUNN med ordninger i andre land og deres erfaringer med disse, er et eget punkt i SSBs evaluering, jf. kapittel 3 i denne rapporten. Også i Norge har bruken av skatteinsentiver vært diskutert. En gjennomgang av tidligere utredninger som omtaler slike, finnes i kapittel 2 i NOU 2000:7. Noe av bakgrunnen for opprettelsen av utvalget som utarbeidet denne NOU'en, var den forrige forskningsmeldingens (St. meld. nr. 39 (1998-99)) omtale av skatteinsentiver for å stimulere FoU.

Grunnen til at mange land har valgt å bruke ulike former for fiskale insentiver for å øke næringslivets FoU, er den betydning man mener FoU har for produktivitet og økonomisk vekst i et land. FoU er dessuten en aktivitet som man ikke kan regne med at normal næringsvirksomhet vil utføre i et samfunnsmessig optimalt omfang. Norge har, som kjent, et nivå på sin samlede FoU-virksomhet som er noe lavere enn gjennomsnittet i OECD. Det er også lavere enn i flere av våre naboland. Selv om det finnes flere grunner til dette, som bl.a. henger sammen med strukturelle trekk ved norsk økonomi, har det vært bred enighet om et

mål om å øke FoU-innsatsen opp til OECD-gjennomsnittet. Det har vi ikke klart ennå (basert på informasjon til og med 2003), men SkatteFUNN-ordningen er ment å være ett av flere bidrag til å nå dette innsatsmålet.

Innledningsvis framhever utvalget bak NOU 2000:7 at sett i relasjon til næringslivets FoU, bør norsk forskning styrkes på bred front (dvs. både i bedrifter, institutter og ved universitet og høyskoler). Samarbeid og utveksling mellom disse miljøene må styrkes og endelig må næringslivet selv i større grad engasjeres i innovativ virksomhet og FoU. For å styrke næringslivets eget arbeid på dette området, understreker utvalget nødvendigheten av å se helheten i politikken på området slik som investeringsklima, utdanningspolitikk mv. Utvalgets forslag har fem sentrale elementer som utgjør en helhet. Først et generelt virkende stimuleringsiltak gjeldende for alle bedrifter som skal bidra til å redusere kostnadene ved bedriftenes FoU. For det andre ekstra stimulans til samarbeidsprosjekter mellom forskningsinstitutt og bedrifter. For det tredje en opptrapping av brukerstyrt forskning og strategiske programmer. For det fjerde en styrking av SNDs landsdekkende risikolån, og endelig som et femte punkt, styrking av både den generelle forskerrekutteringen og rekrutteringen til universitets- og høyskolesektoren spesielt. Disse forslagene omtales i mer detalj i kapittel 9 i NOU'en.

På ett punkt delte utvalget bak NOU 2000:7 seg i to. Det gjaldt den konkrete utformingen av det bedriftsrettede tiltaket. Et flertall i utvalget gikk inn for en ordning i fradrag i betalbar skatt gjennom en justering av skatteloven, mens mindretallet foreslo en ordning med en lovfestet tilskuddsordning. Flertallet i finanskomiteen støttet altså som nevnt ovenfor, flertallet i utvalget, mens et mindretall i finanskomiteen (herunder Arbeiderpartiet) støttet mindretallet i utvalget. Stoltenberg-regjeringen måtte således legge fram et forslag den selv ikke ønsket primært. Det går tydelig fram av Ot.prp. nr. 1 (2001-2002), avsnitt 5.1.

Vi gir nå en kort beskrivelse av hovedtrekkene i den opprinnelige ordningen og de justeringer som senere er vedtatt.

2.2. Litt om regelverket for SkatteFUNN

SkatteFUNN-ordningen er en skattefradragsmodell hvor FoU-støtten gis som fradrag i utlignet skatt. Dermed kreves det ingen bevilgning fra Stortingets side, men utgiftene til ordningen innebærer reduserte skatteinntekter for staten. Fradraget er rettighetsbasert dvs. foretaket har krav på fradraget gitt at vilkårene er oppfylt. Hvis skattebeløpet foretaket i utgangspunktet skal betale, er mindre enn FoU-fradraget, får foretaket et kontant tilskudd slik at samlet fradrag og tilskudd ev. når det taket for fradrag som er satt.

Det er etablert en egen godkjenningsordning for fradraget basert på søknad fra foretaket til NFR. For å få fradrag må dermed selve FoU-aktiviteten være av en slik art at den faller inn under en vanlig definisjon av FoU. Det innebærer at fradraget må begrunnes med systematisk arbeid for å framskaffe ny kunnskap, informasjon eller erfaring som antas å være til nytte for foretaket i forbindelse med utvikling av nye eller bedre produkter eller prosesser. Vanlig produktutvikling uten forskningspreg, faller utenfor skattefradragsordningen.

Betingelsene for å få fradrag for kostnader til FoU er beskrevet i forskriftene til §16-40 i Skatteloven (av 26. mars 1999). Reglene er slik at dersom NFR godkjenner kostnadene til egenutført FoU, kan en få fradrag for kostnader oppad begrenset til 4 mill. kr. Dersom prosjektarbeidet er utført av et forskningsinstitutt godkjent av NFR, er fradraget begrenset til 8 mill. kr., men innkjøp av FoU-tjenester over 4 mill. kr. må i sin helhet knyttes opp til en godkjent FoU-institusjon. Et foretak kan altså velge å bruke 4 mill.kr. selv og kjøpe FoU-tjenester for de resterende 4 mill. kr., eller det kan kjøpe alt.

I 2002 var ordningen begrenset til å omfatte små og mellomstore foretak. Opprinnelig foreslo regjeringen Stoltenberg at ordningen (litt forenklet) bare skulle omfatte foretak med mindre enn 50 ansatte. Etter regjeringsskiftet i etterkant av Stortingsvalget 2001, trakk regjeringen Bondevik tilbake dette forslaget og doblet grensene. For 2002 gjaldt derfor følgende regelverk. Et foretak som oppfylte to av de tre følgende vilkår ble gitt rett til skattefradrag: virksomheten har mindre enn 80 millioner i salgsinntekt, har mindre enn 40 millioner i balansesum og færre enn 100 ansatte, se Ot.prp. nr. 21 (2001-2002).

For 2003 ble disse størrelsesgrensene fjernet. Ordningen har siden 2003 ikke vært begrenset til små og mellomstore foretak. Det er altså verd å merke seg at regelverket ble endret fra 2002 til 2003 slik at ordningen dermed ble mer omfattende. Fra og med 2003 gjelder det at for foretak med færre enn 250 årsverk, mindre enn 40 mill. euro i omsetning, eller balansesum på mindre enn 27 mill. euro og eies med mindre en 25 prosent av en stor bedrift, gis det et fradrag på 20 prosent av prosjektkostnaden oppad til et fradrag på 4 mill. kr. For større foretak er fradragprosenten bare 18. Det maksimale skattefradraget blir følgelig 0,8 mill. kr. for et prosjekt som utføres i et foretak (uten samarbeid) og som nyter godt av 20 prosent - regelen. Dette beløpet kan utbetales som støttebeløp hvis foretaket ikke var i skatteposisjon. En bedrift som har et godkjent FoU-prosjekt med 4 millioner kroner i egenutført FoU og 4 millioner kroner i innkjøpt FoU fra en godkjent FoU-institusjon, vil med 20 prosent (18 prosent) i skattefradrag få 800 000 (720 000) kroner i skattefradrag for egenutført FoU og 800 000 (720 000) kroner i fradrag for innkjøpt FoU. Dette utgjør et samlet skattefradrag for bedriften på 1,6 (1,44) millioner kroner pr. år. Det gjennomsnittlige provenytapet/utbetaling fra staten per SkatteFUNN-prosjekt var imidlertid klart lavere enn dette i 2003.

3. SSBs evaluering av SkatteFUNN-ordningen

I konkurransegrunnlaget hvor oppdragsgiver, Norges forskningsråd, legger premissene for evalueringsoppdraget, gis det følgende beskrivelse av hva evalueringen omfatter:

En evaluering av SkatteFUNN innebærer en uavhengig bedømmelse av om ordningen virker etter hensikten. Med hensyn til ordningens hensikt, kan det skilles mellom virkninger på tre nivåer: SkatteFUNN skal stimulere privat finansiering av FoU i næringslivet (førsteordenseffekt), frambringe innovasjoner (annenordenseffekt) og øke den kunnskapsbaserte verdiskapingen i Norge (tredjeordenseffekt). Effektene av SkatteFUNN bør følgelig søkes klarlagt gjennom samfunnsøkonomiske analyser der også eksterne virkninger av ordningen søkes identifisert. Eksterne økonomiske effekter og eventuelle samfunnsøkonomiske tap som følge av vridningen i sammensetningen av bedriftenes investeringer, skal også søkes klarlagt. Slike analyser stiller store krav til datagrunnlaget og en snarlig fastlegging av datafangst-opplegget er helt avgjørende. Viktig er det også å få kartlagt foretakenes FoU-aktivitet før iverksettelsen av SkatteFUNN.

Konkurransegrunnlaget spesifiserer nærmere de problemstillingene evalueringen skal belyse. Blant disse er:

- *Addisjonalitet:* SkatteFUNNs evne til å utløse ytterligere FoU-innsats og endret FoU-adferd i bedriftene.
- *Avkastning:* SkatteFUNNs evne til å skape innovasjoner og økt verdiskaping.
- *Tjenesteleveransen:* SkatteFUNNs tilgjengelighet og brukervennlighet slik ordningen er utformet og driftes.
- *Administrative kostnader* for brukere, likningsmyndigheter, Forskningsrådet og SND.
- *Hensiktsmessigheten* ved avgrensningen av SkatteFUNN og bedriftenes tilpasninger for å komme inn under ordningen.
- *Styrking av samarbeid:* I hvilken grad SkatteFUNN bidrar til økt samarbeid mellom næringsliv og FoU-miljøer i hhv. Norge og utlandet.
- *Forholdet til andre FoU-virkemidler og virkemiddelapparatet:* I hvilken grad SkatteFUNN påvirker utnyttelsen av andre FoU-stimulerende ordninger og samarbeidet mellom virkemiddelapparatet og bedriftene.
- *Kvaliteten på SkatteFUNN-prosjektene,* herunder i hvilken grad prosjektene er skattemotiverte og/eller basert på en langsiktig utviklingsstrategi i bedriftene.
- SkatteFUNN skal også vurderes i forhold til tilsvarende ordninger internasjonalt.

I det følgende går vi nærmere inn på hvordan SSB vil belyse disse problemstillingene.

3.1. Datagrunnlag for SkatteFUNN-evaluering – innsamling, bearbeiding og beskrivende statistikk

Evaluering av de ulike sider ved SkatteFUNN krever et omfattende informasjonsgrunnlag. SSB vil i dette arbeidet bruke en kombinasjon av eksisterende, løpende datakilder og spesialundersøkelser for å evaluere ordningen.

Eksisterende datakilder

De mest aktuelle tilgjengelige datakildene som vil bli brukt, er SSBs ulike statistikker og Forskningsrådets egne databaser, spesielt SkatteFUNN-basen. Blant SSBs statistikker vil spesielt FoU-undersøkelsene, innovasjonsundersøkelsene, strukturstatistikkene for de ulike næringer, regnskaps- og skattestatistikkene, arbeidskraft- og utdanningsstatistikk bli brukt. NIFU's statistikk over forskningsinstituttene vil også bli brukt. Et "problem" med SSBs FoU- og innovasjonsundersøkelser er at de hittil ikke dekker foretak med færre enn 10 sysselsatte og bare er basert på utvalg for foretak med færre enn 50 sysselsatte. Også noen av strukturstatistikkene er ikke fulldekkende for de minste foretakene. Over halvparten av de innvilgete søknadene til SkatteFUNN i 2003 gjelder foretak med færre enn 10 sysselsatte og ytterligere vel en fjerdedel av foretakene har 10-49 sysselsatte. Vi vil derfor ikke ha alle relevante historiske data for alle foretak som er målgruppa for SkatteFUNN. SkatteFUNN-databasen skal imidlertid i prinsippet inneholde informasjon om

foretakenes FoU-aktivitet i de tre foregående årene og denne informasjonen vil brukes.

For å studere effektene av SkatteFUNN er det viktig med en forholdsvis lang tidshorisont. Det er nødvendig med gode foretaksdata for årganger før ordningen trådte i kraft og for årene framover (t.o.m. 2006). SSB vil etablere en tidsseriebase på foretaksnivå (panel-database) tilbake til 1993 og denne vil kontinuerlig bli oppdatert etter hvert som nye årganger blir ferdig. De ulike datakildene nevnt ovenfor, vil bli koblet sammen med foretakets organisasjonsnummer som hoved-koblingsnøkkel. De viktigste variable som bli knyttet sammen på enhetsnivå vil være:

- FoU-aktivitet: kostnader til egenutført FoU, FoU-personale, kjøp av FoU-tjenester fra andre, finansieringskilder, samarbeidspartnere
- Resultatvariable: omsetning, verdiskapning målt ved bearbeidingsverdi og driftsresultat, skatt, bruttoinvestering og data fra innovasjonsundersøkelsene
- Kompetanse: personalets utdanningsnivå (for enkelte år)
- Basisinformasjon: størrelse målt ved antall sysselsatte, næring, lokalisering (fylke/kommune)

SSB er i ferd med å etablere en paneldatabase. Det er viktig å fastlegge kriterier for identiske foretak fra en undersøkelse til den neste. Match på organisasjonsnummer betyr nødvendigvis ikke at to enheter er identiske i virksomhetens omfang. Tilleggskriterier vil være at næringskoden for foretaket er uendret, at bedriftsstruktur innen foretaket er uendret/lite endret og at det er forholdsvis stabil sysselsetting fra den ene perioden til den neste. Paneldatabasen vil gi rom for å bruke ulike kriterier for hva som skal regnes som identisk enhet.

Kobling mot SkatteFUNN-basen er sentralt og det er allerede gjort koblinger for 2002 og 2003 årgangen (på organisasjonsnummer). Oppdagede feil er rettet opp, men vi må fortsatt regne med at basen inneholder noen feil. Det er god grunn til å tro at kvaliteten i basen vil bli bedre for de nyere årgangene. I tillegg er det viktig å få koblet på de innrapporterte kostnadene til vedleggsskjema til selvangivelsen. (se mer i kap. 4)

Nye undersøkelser

a) Næringslivet

Det er nødvendig med egne separate undersøkelser for å kartlegge spesielle sider ved SkatteFUNN-ordningen som ikke dekkes av de ordinære undersøkelsene. Disse spesialundersøkelsene vil bli brukt til å vurdere addisjonalitet, effekter og atferdsendringer på en komplementær måte (foretakenes egen vurdering), men også de administrative sidene ved ordningen sett fra foretakenes side.

Vi vil gjennomføre representative undersøkelser blant utvalg av foretak som har brukt SkatteFUNN-ordningen. Dette vil dreie seg om bl.a. søknadsprosessen og tilbakerapporteringsordningene, hvordan ordningen generelt fungerer for foretaket, men også mer konkrete konsekvenser av ordningen for foretaket.

Denne typen undersøkelser vil kunne bygge på de evalueringsmetoder som Forskningsrådet foretar for sine brukerstyrte programmer, men disse må tilpasses dette prosjektet spesielt.

Vi vil også kontakte et utvalg av foretak som *ikke* har benyttet seg av ordningen. Hovedformålet med dette vil være å kartlegge *hvorfor* de ikke har benyttet ordningen.

I tillegg til denne kontakten mot foretakene, vil vi gjennomføre intervjuer med enkelte revisorer for å kartlegge deres erfaringer med ordningen (f.eks. deres muligheter for kontroll av ev. reklassifisering av kostnader som FoU).

b) Forskningsinstitutter

I evalueringen av forskningsinstituttene tilpasninger til ordningen vil en undersøkelse bli gjennomført blant de viktigste, godkjente instituttene. NIFU er blitt kontaktet om en ev. samordning med institusjonens periodiske undersøkelser for instituttsektoren. Det endelige opplegget for en instituttundersøkelse vil bli fastlagt etter at vi har fått mer informasjon om instituttsamarbeid fra foretaksundersøkelsene.

c) Virkemiddelapparatet, offentlige myndigheter mv.

Personer i SkatteFUNN-sekretariatet, SND og Skattedirektoratet vil bli intervjuet i evalueringen av de administrative sidene ved ordningen. Dette vil dreie seg om omfanget og kvaliteten av arbeidet med behandling av søknader og etterprøving og kontroll.

3.2. Fører SkatteFUNN til mer FoU? (Innsatsaddisjonalitet)

Dette delprosjektet tar sikte på å tallfeste hvor mye ekstra FoU-innsats som utøses av hver krone bedriftene får tilført gjennom SkatteFUNN. Vi vil se på den direkte addisjonaliteten, men også analysere om det er en indirekte effekt på lang sikt knyttet til at en økning av FoU-investeringene på kort sikt kan øke bedriftenes forskningskompetanse og dermed øke lønnsomheten i framtidige forskningsprosjekter. Videre vil vi se spesifikt på økningen i FoU gjort i samarbeid med forskningsinstitusjoner, og om graden av addisjonalitet varierer mellom ulike typer bedrifter. Som del av innsatsaddisjonalitetsanalysen, er det dessuten nødvendig å se på hvordan SkatteFUNN har endret sammenhengen mellom utført og rapportert FoU.

Det mest grunnleggende spørsmålet evalueringen må besvare, er om innføringen av SkatteFUNN har ført til at FoU-investeringene i næringslivet har økt utover selve skattesubsidien. Å svare på dette spørsmålet innebærer en kontrafaktisk analyse. Vi må sammenligne de faktiske FoU-investeringene med de investeringene som ville blitt foretatt dersom ordningen ikke var blitt innført. Ideelt sett bør et slikt spørsmål besvares ved bruk av et kontrollert eksperiment. Man ville i så fall delt foretakspopulasjonen i to tilfeldige grupper, hvorav den ene fikk tilbud om skattefradrag for FoU-investeringer og den andre var en kontrollgruppe. Utfordringen i en ikke-eksperimentell setting, som tilfellet er med SkatteFUNN, er å utlede fra historiske data, uten en formell kontrollgruppe, hva som ville vært situasjonen uten innføringen av SkatteFUNN. Med andre ord er utfordringen å finne "effekten av SkatteFUNN, alt annet like". Flere innfallsvinkler vil bli benyttet i denne delen av evalueringen. Alle metodene har som formål, på forskjellige måter, å kontrollere for andre effekter enn den vi ønsker å studere, i vårt tilfelle effekten av SkatteFUNN. Hver av metodene har sine styrker og svakheter, og ved å benytte flere metoder, vil vi trolig danne oss et mer robust bilde av effektene.

a) Den konseptuelt sett enkleste tenkelige tilnærmingen er en ren før-og-etter-studie, dvs. å se på samlet vekst i FoU-investeringene under antagelsen om at endringene i forhold til tidligere år i sin helhet skyldes SkatteFUNN. Dette estimatet kan forbedres ved å lage en modell som predikerer FoU-investeringer (etter-spørselen etter FoU) med utgangspunkt i bedrifts-spesifikke variable og konjunkturindikatorer. Dermed kan man kontrollere for effekten av andre endringer i økonomien enn innføringen av SkatteFUNN.

Denne enkleste tilnærmingen tar ikke hensyn til om foretakene faktisk gjennomfører SkatteFUNN-prosjekter i det hele tatt, men bare at foretaket faktisk står overfor et potensielt skattesubsidium for sin FoU-aktivitet (dvs. at SkatteFUNN-ordningen eksisterer). Fordelen med en slik metode er selvsagt at den er enkel, idet man ikke trenger å regne ut hvor stor endring "prisen" på FoU som foretakene står overfor som følger av SkatteFUNN. Dette kan imidlertid være problematisk, fordi ordningens innretning med begrensninger for skattefradrag innebærer at prisen "på marginen" varierer for ulike foretak. Skattefradraget er begrenset til investeringer opptil 4 millioner (ev. 8 millioner ved samarbeid med godkjent forskningsinstitusjon). Dette medfører at foretak som i utgangspunktet har et investeringsnivå over disse grensene, ikke har fått noe direkte incentiv til å øke investeringene. Det er derfor grunn til å tro at skatteincentivet primært vil påvirke atferden til små (og mellomstore) foretak, selv om ordningen gir en positiv likviditetseffekt for foretak som allerede investerer over grensen. Det er derfor fornuftig å tillate at effekten av

SkatteFUNN varierer mht. nivået på tidligere utført FoU.

Vi vil også benytte en annen tilnærming hvor vi utnytter at SkatteFUNN-ordningen påvirker den effektive prisen på FoU som foretakene står overfor. Dette innebærer at vi beregner en pris på FoU, og inkluderer den som en variabel i estimeringslikningen. Ut fra en ren optimeringstankegang er det bare prisen på marginen som vil påvirke FoU-aktiviteten, og foretak som i utgangspunktet investerer mer enn beløpsgrensen, vil ikke ha noe direkte prisinsentiv til å øke sine investeringer. Likevel kan det tenkes at SkatteFUNN har en effekt også for disse foretakene, gjennom bedret likviditet eller at beslutningsprosessene i bedriften endres.

b) En annen tilnærming er å bruke "diskontinuiteter" innebygget i selve ordningen til å generere kvasi-eksperimenter som kan analyseres med "difference-in-difference"-metodologi. Det første året SkatteFUNN ble innført, gjaldt ordningen bare for foretak med mindre enn 100 ansatte, omsetning under 80 mill og balanse mindre enn 40 mill. En må anta at foretak som er omtrent i denne størrelsesorden er sammenlignbare, og at det er "tilfeldig" hvorvidt de kommer inn under ordningen eller ikke. Følgelig vil en sammenligning av endring i FoU-investeringene for foretak som så vidt kommer inn under ordningen, med foretak som akkurat ikke tilfredsstiller kravene, komme nær et randomisert eksperiment. Dette er for så vidt et spesialtilfelle av fremgangsmåten ovenfor, men hvor man bare ser på tverrsnittsvariasjonen i ett enkelt år. Et åpent spørsmål er hvor mange par av "like foretak" man finner i FoU-undersøkelsen. Dette blir først klart når vi kobler FoU-undersøkelsen til SkatteFUNN-databasen.

c) Et viktig "tilleggsspørsmål" vi ønsker å se på er hvorvidt addisjonaliteten er annerledes for rene foretaksprosjekter enn for samarbeidsprosjekter med forskningsinstitutter. Siden SkatteFUNN-databasen skiller mellom disse typene prosjekter, er det mulig å spesifisere den økonometriske modellen slik at dette kan testes.

d) Addisjonalitetseffektene kan også være forskjellige på kort og lang sikt. Det vil derfor være ønskelig å evaluere kortsiktige versus langsiktige effekter av ordningen. De langsiktige effektene kan være større enn de kortsiktige, fordi det kan være betydelige justeringskostnader i FoU-investeringer. Justeringskostnadene skyldes at det tar tid å tilpasse bruken av innsatsfaktorer til nye rammebetingelser som f.eks. å bygge opp relevant erfaring i arbeidsstokken. I tillegg kan effekten på kort og lang sikt være forskjellig fordi en økning i FoU-investeringene ett år har en indirekte effekt senere år fordi den øker bedriftens FoU-kapital og dermed også marginalavkastningen av ytterligere FoU-investeringer.

e) Det er også mulig å analysere hvorvidt addisjonalitetseffekten av SkatteFUNN avhenger av karakteristika ved foretaket. Mulige hypoteser er f.eks. at addisjonaliteten avhenger av arbeidsstyrkens utdanning, næring, region, tidligere FoU-aktivitet i bedriften, FoU-aktivitet i næringen/regionen bedriften er lokalisert etc.

I sluttrapporteringen for SkatteFUNN-prosjektene er foretakene bedt om å svare på hva som hadde skjedd med prosjektet dersom det ikke hadde fått skattefradrag. Det er interessant å sammenholde disse svarene med hva vi ellers finner vha. økonometriske metoder.

3.3. Analyse av resultataddisjonalitet

Dette delprosjektet tar sikte på å kvantifisere hvordan økte FoU-investeringer i foretakene som følge av SkatteFUNN slår ut i resultatmål som økt innovasjon, produktivitet, sysselsetting, overlevelsessevne, lønnsomhet etc.

Delprosjektet vil bli utført ved bruk av mikroøkonometriske teknikker. Det innebærer estimering av økonometriske modeller på foretaksdata, der effekten av SkatteFUNN på resultatmålene kan knyttes til estimerbare parametre.

Ved estimering av resultateffekter SkatteFUNN kommer imidlertid seleksjonsproblematikken inn for fullt. De fleste studier av FoU subsidier analyserer FoU-programmer der myndighetene velger ut prosjekter som gis støtte. Dette reiser spørsmål om hvorvidt myndighetene velger ut "vinnere", dvs. foretak som formulerer lovende prosjektsøknader fordi de allerede har vært innovative. En kan også tenke seg den motsatte effekten: at myndigheten subsidierer ulønnsomme foretak i en omstrukturingsfase. Uansett oppstår det en korrelasjon mellom subsidien og resultatvariabelen som gjør det umulig å tolke den som en virkningskoeffisient knyttet til FoU.

I vår situasjon er det derimot slik at selve behandlingen av søknaden er forenklet, og antakelig mindre innformativ om suksessansynligheten til prosjektet enn ved direkte subsidier. Derimot selvselekteres foretak inn i porteføljen av SkatteFUNN-prosjekter. Det er interessant å studere hvilke selvseleksjonsmekanismer som gjør seg gjeldende: Velger bedrifter å søke fordi de har lovende prosjekter, eller søker de i perioder med dårlig likviditet? Flere mekanismer kan gjøre seg gjeldende, og det er nødvendig å ta dette innover seg ved tolkning av koeffisientene i modellen. En mulighet er å studere om foretak som har søkt, men fått avslag, har oppnådd andre resultater enn de foretakene som har fått godkjent søknad om støtte fra SkatteFUNN.

I tillegg til effekter for det foretaket som selv foretar FoU-investeringen, vil vi forsøke å identifisere

eventuelle eksterne effekter. Her vil vi følge veletablert litteratur og utvide modellen ovenfor med variable som reflekterer FoU utført utenfor foretaket, og undersøke hvorvidt dette påvirker f.eks. profitt, produktivitet eller overlevelsessevne.

Det er et faktum at utfallet av FoU-prosjekter kan være nokså skjevfordelt, med en stor andel mislykkede prosjekter og noen få store suksesser. Dette vil vies oppmerksomhet i analysen, dels ved at vi spesielt analyserer ekstremobservasjoner, dvs. bedrifter med stor suksess, og dels ved å prøve ut metoder som tillater effekter å være forskjellige på ulike steder i fordelingen.

3.4. Analyse av atferdsaddisjonalitet

I evalueringen av ordningen med SkatteFUNN skal det gjennomføres analyser av mulige atferdsendringer i foretakene som en følge av ordningen, mer spesifikt av *foretakenes atferdsaddisjonalitet*. Ut fra en analysemodell, basert på bedriftsøkonomisk teori (primært ressursbaseteori), vil man undersøke om det skjer en endring i foretakenes ressursbase (kompetanse, organisatoriske, fysiske etc.), valg av konkurransestrategi og foretakets entreprenørielle orientering (innovasjon, risikotilbøyelighet og proaktivitet) samt om de dynamiske kapabiliteter forbedres. Å måle atferdsendring er krevende da det blant annet vil ta tid å endre/påvirke foretakene. Det er derfor lagt opp til en longitudinell studie med to målepunkter, start- og etterundersøkelse (se nedenfor). I korthet vil en undersøke atferdsendringer fra målepunkt 1 til målepunkt 2, samt gjøre en vurdering av i hvilken grad dette kan tilskrives som en effekt av SkatteFUNN.

Studien av foretakets atferdsaddisjonalitet vil benytte seg av:

1) Kvalitative data (pilotstudie)

Pilotstudien skjer i oppstarten av evalueringen og ligger til grunn for den kvantitative surveyen. Det gjennomføres 8-10 intervjuer i foretak som er med i SkatteFUNN ordningen. Kunnskapen som innhentes gjennom disse intervjuene skal ligge til grunn for utarbeidelsen av spørreskjemaet som skal anvendes i start- og etterundersøkelsen for å sikre at en anvender de rette indikatorene med tanke på egenskaper ved populasjonen. Vi vil gjennom disse intervjuene også kunne få viss kunnskap om motivasjon til å delta i SkatteFUNN og forventninger til, samt eventuelt oppnådde resultat av ordningen for foretakets del. Utvalget av foretak i pilotstudien skjer med hensyn på geografisk beliggenhet, bransjetilhørighet, størrelse samt i hvilken fase de er i med tanke på SkatteFUNN (nylig innvilget, midt i prosjektet, ferdig prosjekt).

2) Kvantitative data

Spørsmålet om atferdsaddisjonalitet skal undersøkes med en kvantitativ foretakssurvey (start- og etterundersøkelse). I surveyen vil vi benytte en design

tilsvarende den som i dag brukes i Innovasjon Norges (SNDs) kundeundersøkelse og som vi har gode erfaringer med. Foretakene vil bli kontaktet når de får akseptert sitt SkatteFUNN prosjekt, dette anses som starttidspunktet for prosjektet, for da å svare på en *web-basert survey*. De opplysninger som foretakene må oppgi i sin SkatteFUNN søknad vil også inngå som data i undersøkelsen. Når foretakene leverer sluttrapportering vil de også bli kontaktet for å svare på etterundersøkelsen, også dette ved en *web-basert survey*. De opplysninger foretakene oppgir i sin sluttrapportering vil også inngå som data i etterundersøkelsen.

Dette delprosjektet vil bli utført av Nordlandsforskning.

3.5. Analyse av samspillet mellom SkatteFUNN og andre virkemidler

Dette delprosjektet vil ta for seg to hovedspørsmål. For det første vil vi analysere i hvilken grad SkatteFUNN leder nye foretak inn mot andre deler av det offentlige virkemiddelapparatet. For det andre vil vi spesifikt sammenligne effekten av SkatteFUNN med direkte prosjektstøtte. Problemstillingen er om de to måtene å subsidiere FoU på har ulik grad av addisjonalitet, og om direkte støtte utløser en annen type FoU enn SkatteFUNN.

Et interessant spørsmål er om SkatteFUNN er et "lavterskel"-tilbud som leder foretakene til i neste omgang å søke andre virkemidler, dvs. at det er komplementaritet mellom SkatteFUNN og andre ordninger, eller om SkatteFUNN tvert imot er et substitutt for andre virkemidler med mer omfattende søknadsprosedyrer. Det som synes helt klart allerede nå, er at svært mange av foretakene, som har søkt og fått innvilget skattefradrag med den nye ordningen, ikke tidligere har vært i kontakt med virkemiddelapparatet for FoU (NFR, SND/Innovasjon Norge mv.). Det kan derfor tenkes at ordningen har ført til en sterkere bevisstgjøring om FoU for disse foretakene og at de ønsker å satse enda mer på FoU framover, enten innenfor rammen av SkatteFUNN, eller også ved å ta i bruk andre støtteordninger. Et sentralt punkt her er nettopp "terskeltankegangen". Foretakene må sannsynligvis opp på et minimumsnivå for enten å drive egen FoU, samarbeide med andre, eller kjøpe tjenester fra andre (forskningsinstitutter mv.).

Denne terskeltankegangen vil vi modellere eksplisitt. Det å søke om støtte fra andre deler av virkemiddelapparatet, kan ses på som en beslutning som avhenger av ulike kjennetegn med foretaket. Ett av disse kjennetegnene kan være at foretaket har benyttet seg av SkatteFUNN-ordningen. Ved hjelp av metoder for analyse av såkalte diskrete valg, vil vi analysere denne problemstillingen. Analysen vil ha mange felles trekk med analysen av innsatsaddisjonalitet, men "addisjonaliteten" er i dette tilfellet en beslutning om å

forsøke å benytte seg av andre deler av virkemiddelapparatet.

Det kan imidlertid også tenkes at mange foretak har oppdaget SkatteFUNN som en grei ordning for å få skattefradrag for mindre prosjekter som lar seg definere innenfor ordningen, men som de ville foretatt uansett. Disse foretakene kan likevel ha begrenset kapasitet, kompetanse og motivasjon til å endre sin aktivitet i retning av mer FoU. Det kan derfor tenkes SkatteFUNN i vesentlig grad vil støtte U-en (utviklingsarbeid) og i langt mindre grad initiere mer F (forskning). De tross alt forholdsvis lave kostnads-grensene (4 + 4 mill. kr.), gjør at en slik antakelse ikke er urealistisk. Ut fra en slik tankegang vil SkatteFUNN og de øvrige støtteordningene være alternative og rette seg mot ulike typer av foretak. En viktig del av delprosjektet er derfor å få kartlagt karakteristiske trekk ved SkatteFUNN-foretakene og innholdet i den FoU de driver. Dels vil dette måtte gjøres gjennom intervjuundersøkelser, dels gjennom rapporteringen ifm SkatteFUNN, og dels vil gjøres økonometrisk ved bruk av databaser med organisasjonsnummer fra de ulike institusjonene, slik som Innovasjon Norge og NFR (Provis).

Et arbeid som vurderer graden av addisjonalitet knyttet til direkte subsidier er allerede påbegynt i SSB. Gjennom delprosjektet om innsatsaddisjonalitet beskrevet ovenfor, vil vi kunne beregne hvilken grad av addisjonalitet som oppnås gjennom skattefradrag. Dette skulle gi en mulighet for å vurdere de to ordningenes kostnadseffektivitet opp mot hverandre. Et moment som vil spille inn, er imidlertid om de to ordningene stimulerer FoU med ulik grad av eksterne virkninger. Hensikten med direkte subsidier er nettopp at de i prinsippet er mer treffsikre mht. å subsidiere prosjekter med lav bedriftsøkonomisk lønnsomhet, men forhåpentligvis høy samfunnsøkonomisk lønnsomhet. Når FoU subsidieres gjennom skattefradrag, må man forvente at foretakene vil prioritere prosjekter med høy bedriftsøkonomisk lønnsomhet uten å ta hensyn til graden av eksterne virkninger. Prosjekter som får direkte subsidier skal i prinsippet ha lav bedriftsøkonomisk avkastning, da man ønsker å treffe prosjekter som foretakene ikke ville finne lønnsomme uten støtte.

3.6. Skattetilpasning

Analyse av reklassifisering av kostnader gjennom å undersøke kostnadseffektivitet i foretak som mottar midler fra SkatteFUNN (SF)

I dette delprosjektet vil vi forsøke å finne indikasjoner på om SkatteFUNN-ordningen medfører økt rapportering av utgifter til FoU uten at det har rot i reell økning av FoU-innsatsen, gjennom å bruke proxyvariable og metodikk fra kostnadseffektivitetsanalyse. I

praksis er det vanskelig for utenforstående å fastslå i hvilken grad bruk av SkatteFUNN -midler virkelig er relatert til FoU. Imidlertid vil FoU finansiert med SkatteFUNN -midler framstå som lite kostnadseffektiv sammenlignet med annen FoU, dersom f.eks. utgifter til utstyr knyttet til andre aktiviteter føres som FoU-utgifter. Selv om det ikke finnes noen *sikker* måte å fastslå hvorvidt ev. høye kostnader skyldes sløsing, kvalitetsheving eller at det "spises av lasset", vil man likevel kunne få en indikasjon på misbruk av SkatteFUNN -midler gjennom å sammenligne kostnadseffektivitet i SkatteFUNN -finansierte prosjekter vs. øvrig FoU-virksomhet i næringslivet.

Analogt med benchmarking av beste utøvere kan man bruke analyse av kostnadseffektivitet til å undersøke om FoU i foretak som mottar støtte gjennom SkatteFUNN framstår som mer kostbar (mindre effektiv) enn FoU ellers i næringslivet (i sammenlignbare foretak). I så fall *kan* det indikere at det foregår reklassifisering av kostnader. Analysen innebærer altså benchmarking av *dårligste utøvere* og at ineffektiviteten ses i sammenheng med graden av SkatteFUNN-finansiering. Personal- og indirekte kostnader er fastsatt ved administrative sjabloner i henhold til av NFR's regler, men det kan likevel tenkes at kostnadene kan manipuleres f.eks. gjennom å rapportere et unormalt høyt timetall. Andre kostnadskomponenter som kan være manipulerbare er postene "vitenskapelig utstyr" og "andre driftskostnader".

I analysen vil vi foreta en systematisk sammenligning av interne FoU-kostnader per FoU-årsverk i foretak som mottar støtte via SkatteFUNN vs andre foretak, samt innen samme foretak i år med og uten støtte fra SkatteFUNN. Resultatene vil bli sett i sammenheng med bransje og størrelse og presentert i form av tabeller med gjennomsnitt etc.

Dataene blir hentet fra undersøkelsen Forsknings- og Utviklingsvirksomhet (FoU) i næringslivet. Vi vil også forsøke å estimere kostnadseffektiviteten økonometrisk, der ineffektivitet i FoU-virksomheten blir sett i sammenheng med ulike kjennetegn ved bedriften, herunder graden av SkatteFUNN -finansiering:

Kostnadseffektivitetsanalysen vil benytte data fra FoU-statistikken koblet mot SkatteFUNN-basen og den nye panel databasen for FoU- og innovasjonsstatistikk.

Oppsplitting av FoU virksomheten i egne foretak

Dersom foretak møter taket på 4 (8) mill. kroner i total utgiftsramme kan begrensningen av maksimal utgiftsramme omgås ved å skille ut FoU virksomheten i egne underselskaper. Lønnsomheten av slike tilpasninger dempes av at oppsplitting av virksomheten er forbundet med ulike transaksjonskostnader.

Ved hjelp av opplysninger om konsernforhold fra Bedrifts- og Foretaksregisteret (BoF) vil vi kartlegge forekomsten av søsterselskaper med samme morselskap blant mottakerne av SF-midler hvert år som omfattes av analysen. Vi vil også sammenligne økonomiske nøkkeltall (fra SkatteFUNN-basen) for søsterselskaper med de øvrige foretakene som en indikasjon på om søster/datterselskapene driver reell egen økonomisk virksomhet, og vi vil ved hjelp av BoF undersøke om disse nylig er skilt ut som egne selskap.

Revisors dobbeltrolle som kontrollør på vegne av SkatteFUNN og selger av tjenester til foretakene

Mottakere av SkatteFUNN -midler skal på oppfordring framvise prosjektregnskap til Skatteetaten, som forutsettes å ha en kontrollerende funksjon. I praksis er kontrollen imidlertid ofte delegert til revisor, som bekrefter grunnlaget for skattefradraget på eget skjema. Revisorordningen innebærer generelt et latent motsetningsforhold gjennom revisors rolle som kontrollør på vegne av allmennheten og på den annen side som forretningsdrivende tjenesteleverandør som blir betalt av den som blir kontrollert.

Vi vil undersøke kvaliteten på revisors arbeid mht kontroll av SkatteFUNN-ordningen gjennom å sammenligne revisors uttalelser til skatteetaten på revisorskjemaets mot de tilsvarende opplysninger i foretakenes SkatteFUNN-årsrapporter. En slik kontroll vil imidlertid bare kunne avdekke dårlig revisjon iden grad revisorskjemaene som vedlegges selvangivelsen avviker fra årsrapportene. "Gjennomført juks" vil bare kunne avdekkes gjennom revisjon av selve prosjektregnskapet. (Imidlertid er det revisorskjemaene som danner grunnlaget for skattefradragets størrelse).

3.7. Analyse av administrativ gjennomføring

Dette delprosjektet vil vurdere SkatteFUNNs tilgjengelighet og brukervennlighet samt effektiviteten i de administrative rutinene inkl. kostnader for brukere og myndighetene.

Bruken av SkatteFUNN-ordningen, målt ved antall foretak som får skattefradrag, er i seg selv en indikator på tilgjengeligheten og brukervennligheten av ordningen. SkatteFUNN-basen gir også grunnlag for å analysere en del andre forhold. Vi vil bl.a. se på forholdet mellom foretak som søker om skattefradrag og foretak som får innvilget sin søknad. Forholdsvis lav innvilgingsprosent kan tyde på at foretakene har urealistiske forestillinger om ordningen. Dette kan skyldes mangler ved den informasjonen som er tilgjengelig. Høy innvilgingsprosent kan tyde på at ordningen fungerer etter hensikten, men kan også indikere en sjablonsmessig behandling av søknadene, spesielt hvis høy innvilgingsprosent også er kombinert med et stort antall søknader. Det vil også være nødvendig å se på om det er spesielle skjevheter i

godkjenningsprosessen. Varierer innvilgningsprosenten med prosjekttype, samarbeid med andre, foretakenes FoU-erfaring, foretakets omsetning av nye produkter, region og ev. saksbehandlere? Variasjoner etter foretakenes størrelse er også interessant, spesielt etter at ordningen ble utvidet for 2003 til å gjelde alle foretak uansett størrelse. Det stilles sterkere krav for større foretak; prosjektene skal ha en insentiv-effekt. Et stort antall medarbeidere er involvert i godkjenningsprosessen både i Innovasjon Norge og i Forskningsrådet og det kan derfor også være variasjoner mellom saksbehandlere og regioner.

Vi vil også studere forholdet mellom innvilgede søknader og foretak som gjennomfører prosjektene etter planen og som faktisk får godkjent skattefradrag av skattemyndighetene. Et betydelig avvik mellom søknad og rapporter/vedlegg til selvangivelsen kan tyde på at foretakene har vært urealistiske med hensyn til egen kompetanse og ressurser som er nødvendig for gjennomføring. Dette kan også være en indikasjon på at godkjenningsrutinene av prosjektene i SkatteFUNN-sekretariatet ikke er tilfredsstillende.

Det er nødvendig å kartlegge de administrative rutinene også på annen måte og det vil bli foretatt separate undersøkelser blant foretak i 2005 og gjentatt i 2006. (se mer kap. 6).

Næringslivets organisasjoner har god kontakt med sine medlemsbedrifter, og det vil være naturlig å kontakte noen av disse om deres vurderinger av ordningen.

I tillegg til kvaliteten i de administrative rutinene er det viktig å få kartlagt de samlede direkte kostnadene ved ordningen. Dette gjelder kostnader for foretakene ved utforming av søknad, spesielt krav til dokumentasjon, og ved utarbeiding av interim og sluttrapport om prosjektet. Revisors arbeid med kontroll og godkjenning av skattefradraget må inkluderes.

Tilsvarende må kostnadene i Forskningsrådet og SND/Innovasjon Norge ved behandling og etterprøving av prosjekter og likningsmyndighetenes kostnader til kontroll kartlegges. Personer i de aktuelle etatene vil bli intervjuet. Det må gjøres en vurdering om de beregnede kostnader er høye eller lave i forhold til formålet med ordningen.

3.8. Sammenlikning med tilsvarende ordninger internasjonalt

SkatteFUNN skal sammenliknes med og vurderes i forhold til tilsvarende ordninger internasjonalt. Dette vil dels skje i de enkelte delprosjektene om addisjonalitet, men vil også bli gjenstand for en egen rapport som sammenstiller internasjonale erfaringer mer systematisk og helhetlig. Denne rapporten vil omtale

- hvordan ordningene faktisk har vært utformet i ulike land
- hvordan ordningene har blitt evaluert
- hva konklusjonene er mht. målsettinger for ordningene
- prosjektgruppens vurdering av hva vi (både prosjektgruppen og norske myndigheter) kan lære av andre land.

4. Databaser for analyseprosjekter

4.1. Paneldatabasen

I arbeidet med datainnsamling og bearbeiding av data for SkatteFUNN har SSB så langt konsentrert seg om følgende datakilder:

- Data fra NFRs SkatteFUNN-database.
- Tilleggskjema RF-1053 til selvangivelsen (Fradrag i skatt for kostnader til Forsknings- og utviklingsprosjekter).
- Ulike statistikker fra SSB: FoU-statistikk, strukturstatistikk og regnskapsstatistikk.
- SSBs interne Bedrifts- og foretaksregister (BoF)

I denne sammenheng er det opprettet en paneldatabase som skal være SSBs sentrale analysekilde for evaluering av ordningen. Basen er på foretaksnivå, og organisasjonsnummer er blitt brukt som koblingsnøkkel. I SkatteFUNN-databasen benyttes riktignok prosjekt som enhet, men hvis et foretak har flere prosjekt er disse blitt aggregert opp til foretaksnivå slik at man lettere kan sammenligne med andre statistikker. Paneldatabasen har data tilbake til 1993, dog varierer dette mellom de ulike datakildene.

En paneldatabase bør i utgangspunktet følge identiske (sammenlignbare) enheter mellom årganger. En identisk enhet defineres som et foretak som har hatt stort sett samme type aktivitet som årgangen før og at det ikke har vært vesentlig kjøp eller salg av virksomhet. Et problem med å bruke foretakets organisasjonsnummer som koblingsnøkkel er at organisasjonsnummer kun følger den juridiske enheten og ikke nødvendigvis "innmaten" i foretaket. Dette er forsøkt innarbeidet i paneldatabasen ved å ta hensyn til endring i bedriftsstrukturen mellom årgangene (et foretak kan bestå av mange bedrifter, og bedriftsstrukturen defineres således som "innmaten" i foretaket). En kan derfor si at vi i paneldatabasen følger sammensetningen av bedriftene representert ved et organisasjonsnummer, ikke organisasjonsnummeret alene. En kan ved å bruke sammensetningen av bedrifter som nøkkel, også knytte sammen ulike organisasjonsnummer mellom årganger, f.eks. som følge av at foretak kjøper og selger virksomhet eller skifter organisasjonsform (og da også skifter organisa-

sasjonsnummer). På denne måten mener vi at vi vil oppnå en bedre sammenlignbarhet for den enkelte enhet mellom årgangene enn ved kun å bruke organisasjonsnummer som nøkkel.

I arbeidet med paneldatabasen har vi benyttet SSBs interne bedrifts- og foretaksregister (BoF) for å finne det enkelte foretaks bedriftsstruktur. I årene før 1999 er imidlertid kun organisasjonsnummer brukt som koblingsnøkkel da vi anså registeret å være av for dårlig kvalitet før den tid.

De viktigste variablene fra de ulike datakildene som danner grunnlaget for databasen, samt en oversikt over tidshorisont og statistikkens hyppighet er forsøkt gjengitt i følgende tabell:

Datakilde	Tilbake til	Foreløpig siste	Hyppighet	Variable
SkatteFUNN-databasen	Se kapittel under SkatteFUNN-basen			
Ligningsdata	Se kapittel under Ligningsdata			
SSB's FoU-statistikk	1993	2003	Toårlig (-2001) Årlig (2002-)	Egenutført FoU Innkjøpt FoU FoU-personale FoU-årsverk
SSB's strukturstatistikk	1996 (enkelte næringer 1999)	2002	Årlig	Sysselsetting Omsetning Bearbeidingsverdi Produksjonsverdi Bruttoinvesteringer
SSB's regnskapsstatistikk	1993	2003	Årlig	Driftsinntekter Driftsresultat Balansesum

Næring (basert på NACE) er hentet ut i fra Bedrifts- og foretaksregisteret (BoF).

Det skal påpekes at FoU-statistikken og strukturstatistikken ikke omfatter alle næringer, mens regnskapsstatistikken kun gjelder for aksjeselskaper. FoU-statistikken og strukturstatistikken er dessuten utvalgsundersøkelser, slik at kun et mindre antall av de minste foretakene blir spurt. I utgangspunktet blir ingen foretak under 10 sysselsatte spurt, mens det i gruppen fra 10 til 50 sysselsatte trekkes et tilfeldig utvalg av foretak som får tilsendt skjema.

Oversikt paneldatabase

Innhold: Enheter (foretak) som har vært med i SSB's FoU-statistikk for minst en årgang 1993-2003

Antall observasjoner i alt: 11 547

Antall foretak (juridiske enheter) pr. årgang:

	Totalt	Av disse med FoU
2003	4 434	1 476
2002	2 446	884
2001	3 899	1 159
1999	3 892	876
1997	3 825	933
1995	4 213	938
1993	1 495	585

Antall enheter som var med i 2003-undersøkelsen (4 434) og som også var med i:

		Av disse			
		Enheter med samme organisasjonsnummer	Enheter med samme bedriftsstruktur*	Enheter med stabil sysselsetting**	Enheter med samme næring
2002	1 723 (39 %)	1 713	1 691	1 578	1 413
2001	2 110 (48 %)	2 038	2 048	1 819	1 687
1999	1 824 (41 %)	1 688	1 698	1 402	1 329
1997	1 558 (35 %)				
1995	1 145 (26 %)				
1993	562 (13 %)				
I 2001 og alle påfølgende årganger	1 335 (30 %)	1 304	1 296	1 140	1 069
I 1999 og alle påfølgende årganger	1 034 (23 %)	971	943	772	754
I 1997 og alle påfølgende årganger	782 (18 %)				
I 1995 og alle påfølgende årganger	547 (12 %)				
I 1993 og alle påfølgende årganger	336 (8 %)				

* En enhet defineres å ha samme bedriftsstruktur mellom to årganger hvis sysselsettingen i bedrifter som har vært i drift for begge årgangene dominerer den samlede sysselsettingen i foretaket.
 ** En enhet defineres for å ha stabil sysselsetting så lenge den prosentvise endringen ikke overstiger 30% eller den absolutte endringen ikke overstiger 10 personer.

Det skal også kobles på data fra NFR's PROVIS-database, dette kommer til å bli gjort i løpet av første halvår 2005.

I alt inneholder SSB's paneldatabase 11547 foretak som har vært representert i FoU-statistikken for minst en årgang siden 1993. Av disse foretakene er det 2973 foretak som har FoU-aktivitet for minst ett av årene. En størrelsesfordeling av disse sistnevnte foretakene viser at omtrent 45 prosent av disse har under 20 ansatte. Det er 336 foretak som er representert i FoU-statistikken for hver årgang siden 1993.

4.2. SkatteFUNN-basen

SkatteFUNN-basen er et forholdsvis omfattende datamateriale med 9528 prosjekt (pr. 22.11.04), hver med 904 variable fordelt over 10 moduler. I tillegg kan hvert enkelt prosjekt ha flere versjoner, men SSB har kun valgt å ha tilgang til den siste, endelige versjonen.

Johan W Klüwer har hatt ansvar for uttrekk av data fra NFRs originale SkatteFUNN-database og overført disse dataene til SSB. Uttrekk ("dump") fra basen er gjort fire ganger i løpet av 2004: 4.juni, 28.juli, 29 september og 22. november. Selve leveransene har innbefattet data fra SkatteFUNN-basen som flat tekstfil og som Excel arbeidsbok samt brukerdokumentasjon. Etter hvert inkluderte også leveransen en oversikt over prosjektenes fremdrift samt ulike feiloversikter. I hver leveranse fantes dessuten en dokumentasjon på endringer som var gjort i basen fra og med siste dump.

SSB skal i evalueringen av SkatteFUNN benytte analyseprogrammene SAS og Stata. Den første delen av tilretteleggingen var derfor å få datamaterialet over

i SAS-format, et omfattende arbeid ettersom det finnes et stort antall variable i basen.

Neste oppgave var å sette seg inn i basens oppbygning og kvalitet. Da det viste seg at basens ulike moduler varierer med hensyn på både kvalitet og betydning for evalueringen, samt at en del variable kan hentes fra andre mer pålitelige kilder, kommer SSB til å konsentrere seg om følgende variable fra SkatteFUNN-basen:

- Identifikasjon (spesielt organisasjonsnummer)
- Budsjett-data
- Om foretaket samarbeider med andre
- Om prosjektet er godkjent (status)

Data fra andre moduler som års- og sluttrapport og prosjektopplysninger vil også bli brukt, men her er det avdekket en del feil som må rettes opp.

Gjennom arbeidet med å gjøre seg kjent med SkatteFUNN-basen har det dukket opp en del feil eller underfundigheter. Dette kan skyldes mange forhold.

Nettapplikasjonen kan ved første øyekast virke enkel og selvforklarende, men er til gjengjeld svært omfattende. I tillegg er en del spørsmål vanskelige å svare på, spesielt i sluttrapporten.

Data om både prosjekt og hovedforetak registreres i sin helhet inn av søker. En god del av foretaksopplysningene kan i prinsippet hentes fra andre datakilder. Sekretariatet sjekker ikke riktigheten av disse opplysningene i saksbehandlingen. Selv om prosjektopplysningene sjekkes bedre (Innovasjon Norge), er systemet i stor grad bygd på tillit mellom søker og saksbehandler. Det kan derfor virke som om planleggingen av applikasjonen ikke har vært god nok, med tanke på hva som kreves av data sammenlignet med kapasiteten

til SkatteFUNN-sekretariatet. En foreløpig oppsummering er at disse momentene fører til unødvendig merarbeid både for søker og de som skal drifte systemet. Det skal til slutt nevnes at applikasjonen er i konstant utvikling, og at datakvaliteten derfor må forventes å bli bedre. Et viktig poeng er at vi ikke har holdepunkter for å si at den store mengden av variable skal ha noen innvirkning på om det enkelte prosjekt blir riktig godkjent eller ikke, men kan selvsagt gjøre systemet robust overfor endringer i ordningen som sådan.

Typiske feil eller underfundigheter som er blitt avdekket i basen gjennom 2004 har vært følgende (mange av feilene er nå rettet opp):

- Tusenfeil. Spesielt gjelder dette for års- og sluttrapporter, men også data fra modulen for hovedforetak (økonomi og FoU-erfaring) har/har hatt tusenfeil.
- Tekst i tallfelt. Dette gjelder mest for felter som ikke er av størst interesse for evalueringen.
- Manglende sammenheng mellom de ulike modulene i søknaden. Eksempelvis gjelder dette sammenhengen mellom prosjektopplysninger og samarbeid.
- Ikke-reelle organisasjonsnumre. Dette skyldes vanligvis en tastefeil fra søker. Basen skal imidlertid "vaskes" for ikke-reelle organisasjonsnumre i løpet av våren 2005.
- Vurderingsfelter for ferdigbehandlede søknader som er blanke (og som ikke er ment å være blanke). Spesielt viktig er dette for variabelen om prosjektet er godkjent eller ikke.

De eldste søknadene inneholder mest feil, da det er de nyeste søknadene som blir prioritert med tanke på å opprettholde et godt servicenivå overfor søkeren. SSB har ikke hatt som intensjon å korrigere slike feil i vår versjon av SkatteFUNN-basen, men heller varsle Forskningsrådet hvis vi finner åpenbare mangler ved datamaterialet.

4.3. Ligningsdata

Fra skatteetaten har SSB mottatt for 2002 og 2003 både mikrodata og aggregerte data fra tilleggskjema RF 1053 (Fradrag i skatt for kostnader til Forsknings- og utviklingsprosjekter).

I mikrodataforsendelsen (på foretaksnivå) er det i tillegg til samlede fradrag tatt med total og innkjøpt FoU og om foretaket har rett på 18 prosent eller 20 prosent fradrag. For de aggregerte dataene er det blant annet tatt med opplysninger om skatteposisjon, nærmere bestemt hvor mange av skatteyterne som får utbetalt en viss sum av skattefradraget.

SSB har også tilgjengelig mikrodata på prosjektnivå av tilleggskjema RF-1053. Dette omfatter foretak som har levert selvangivelsen elektronisk til Skattedirektoratet

(SLN). I alt gjelder dette ca. 40 prosent av det totale antallet skatteytere med skattefradrag for FoU.

4.4. Kobling av SkatteFUNN-basen mot andre datakilder

I paneldatabasen for evalueringen er data fra SkatteFUNN-basen koblet opp i mot ligningsdata og SSBs ulike statistikker. Dette var mulig ved først å transformere SkatteFUNN-basen om til foretaksnivå, da ett og samme foretak kan være involvert i flere prosjekter samt at ett og samme prosjekt kan involvere flere foretak. Ved denne koblingen finnes flere interessante aspekter, bl.a. om et foretak finnes i ulike datakilder og også forskjellen i FoU-nivå mellom de ulike kildene.

Kobling mot ligningsdata

For 2003 er det i SkatteFUNN-basen totalt 3 892 foretak som hadde godkjente FoU-prosjekter, av disse har 3775 foretak fått godkjent minst ett prosjekt. Imidlertid har kun 3 159 foretak sendt inn tilleggskjema til selvangivelsen. Dette viser at vel 80 prosent av prosjektene ble gjennomført etter planen. I tillegg viser det seg at 182 av foretakene i ligningsdataene ikke finnes i SkatteFUNN-basen for 2003.

Dette skyldes i hovedsak følgende:

- Tastefeil av organisasjonsnummer i SkatteFUNN-basen.
- Morselskapets organisasjonsnummer står oppført i ligningen, mens kun datterselskapets nummer finnes i SkatteFUNN-basen.
- Skattefradraget er ført på et annet selskap med samme eier.
- Periodiseringsforskjeller i SkatteFUNN-basen, dvs. skattefradraget har kommet til fradrag et annet år i ligningen enn oppgitt i SkatteFUNN-basen.

Det er også en forholdsvis stor andel av foretakene som har stor endring i FoU-nivå mellom det som er oppgitt i SkatteFUNN-basen og det som finnes i ligningen. Årsaken til dette er ennå ikke kartlagt.

Kobling mot FoU-statistikken

En sammenligning av SkatteFUNN-basen opp imot SSB's FoU-statistikk gir naturlig nok ikke den samme treffprosenten som imot ligningen, da FoU-statistikken i prinsippet ikke inkluderer foretak med færre enn 10 ansatte. I tillegg spørres kun et utvalg av foretak mellom 10 og 50 ansatte. FoU-nivået i FoU-statistikken er også normalt høyere, da FoU-statistikken ikke bare omhandler SkatteFUNN-prosjekter. Imidlertid finnes det for 2003 i alt 68 foretak som har svart til SSB at de ikke har FoU, men som allikevel har fått skattefradrag. Det skal her tillegges at også SSB spør om foretaket har søkt SkatteFUNN, men opplysningene har hittil ikke vært prioritert i revisjonen og forventes å være av ujevn kvalitet.

Det er interessant å merke seg at for 2003 har 516 foretak oppgitt at de har FoU i SSB's FoU-statistikk, men har ikke søkt om SkatteFUNN-midler. De har samlet utført FoU for 3,1 mrd. kr. Beløpsmessig er det stor overvekt av store foretak; 75 prosent av beløpet utgjøres av foretak med minst 100 sysselsatte. Likevel er det 335 foretak med færre enn 100 sysselsatte med FoU-aktivitet som ikke har søkt SkatteFUNN. Dette er foretak som er særlig interessante med tanke på kartlegging av kjennskapet til SkatteFUNN-ordningen. Er det manglende kjennskap til ordningen, eller andre årsaker til at de ikke har søkt SkatteFUNN?

5. Analyse av SkatteFUNN-data

5.1. Fordeling av søknader av året

Fordelingen over året er interessant. Flest søknader blir sendt inn i november og desember. Omtrent 65 prosent av de godkjente prosjektene er innsendt i 4.kvartal. FoU-kostnadene i disse prosjektene står for en tilsvarende andel av totalen; altså ingen klar størrelses-effekt. De avslåtte søknadene viser en enda sterkere konsentrasjon på slutten av året; vel 70 prosent av de avslåtte søknadene er innsendt i november/desember. Avslagsprosenten er 30 prosent i desember mot 25 prosent i gjennomsnitt for året.

Det er ikke helt enkelt å tolke disse resultatene. En nærliggende tolkning er at foretakene gjennomfører prosjektene uavhengig av SkatteFUNN siden de søker så sent. Men det er andre momenter. Vi bør bla. sjekke tidsprofilen for prosjektene. Selv om søknadene

kommer etter oppstart, kan prosjektene strekke seg over flere år.

Et annet forhold er at de fleste foretakene vet hva som kreves for å få skattefradrag og at de dermed ikke tar en stor risiko med å vente med å sende inn søknad til sent på året. Siden selve fradraget først blir utbetalt året etter i forbindelse med skattelikningen, har heller ikke foretakene sterkt insentiv til å søke tidligere. Det er ingen likviditetseffekt av å få innvilget søknaden i februar.

Det relativt høye antallet avslåtte prosjekter på slutten av året kan skyldes "useriøse" prosjekter fra foretak som sender inn med håp om at søknaden slipper igjennom.

Tabell 5.1. Fordeling av godkjente og avslåtte SkatteFUNN-prosjekter for 2003, fordelt på år/måned søknaden er mottatt

År	Måned	Antall prosjekter i alt	Antall godkjente prosjekter	Godkjente totale FoU-utgifter	Antall avslåtte prosjekter
2002	September	29	29	107 225	0
2002	Oktober	284	272	598 323	12
2002	November	420	390	817 086	30
2002	Desember	1 298	1 083	1 523 180	215
Samlet 2002		2 031	1 774	3 045 814	257
2003	Januar	383	316	498 069	67
2003	Februar	85	70	157 243	15
2003	Mars	143	109	249 494	34
2003	April	125	100	229 383	25
2003	Mai	130	110	233 030	20
2003	Juni	161	132	247 110	29
2003	Juli	100	85	147 990	15
2003	August	119	100	156 624	19
2003	September	211	173	318 971	38
2003	Oktober	371	316	586 193	55
2003	November	1 229	868	1 224 962	361
2003	Desember	1 531	1 065	1 461 885	466
Samlet 2003		4 588	3 444	5 510 954	1 144
Innsendt etter 1/1/2004		420	315	492 784	105
I alt		7 039	5 533	9 049 552	1 506

5.2. Gjennomføring av prosjektene

Materialet viser klart at ikke alle prosjekter blir gjennomført som planlagt. Av de 3892 foretakene som har fått godkjent minst ett prosjekt for 2003, har bare 3159 foretak rapportert inn utførte prosjekter til skattemyndighetene og er dermed fradragsberettiget for 2003. De opprinnelige budsjetterte FoU-kostnadene for 2003 på 9,0 mrd. kr. ble dermed redusert til 7,4 mrd. kr. for de gjennomførte prosjektene. Det er i hovedsak de mindre foretakene, spesielt de aller minste med færre enn 5 ansatte, som ikke gjennomfører prosjektene som planlagt. Det vil være interessant å vite mer om hva som skjer med de prosjektene som ikke utføres etter planen; blir de ikke gjennomført eller blir de bare utsatt?

Det samlede skattefradraget for 2003 var 1,25 mrd. kroner. Av dette ble hele 970 mill. kr. utbetalt til foretak som ikke var i skatteposisjon, mens direkte fradrag i skatten for foretak som betalte skatt utgjorde 280 mill. kr.

Tabell 5.2. Egenutført og innkjøpt FoU fra SkatteFUNN og ligningsdata, fordelt på sysselsettingsgruppe 2003

Sysselsettingsgruppe	2003			
	SkatteFUNN, godkjente prosjekter		Ligningsdata	
	Egenutført	Innkjøpt	Egenutført	Innkjøpt
Totalt	8 358 775	690 777	7 025 636	379 717
0-4 ansatte	2 317 485	250 934	1 694 073	119 613
5-9 ansatte	1 388 676	90 345	1 195 719	45 438
10-19 ansatte	1 446 776	82 620	1 299 045	44 252
20-49 ansatte	1 405 308	67 492	1 202 928	47 036
50-99 ansatte	756 827	50 385	647 430	40 242
100-249 ansatte	601 238	78 561	582 453	45 000
250-499 ansatte	202 970	25 664	178 555	13 955
Over 500 ansatte	239 495	44 776	225 433	24 181

5.3. Deskriptiv statistikk for aksjeselskaper.

Anslagsvis 90 prosent av samlet produksjon og sysselsetting utenfor offentlig forvaltning og primærnæringene foregår i foretak organisert som aksjeselskaper. Datamessig er dette en svært gunstig populasjon da en har samlet et omfattende og svært godt datamateriale for disse foretakene i regnskapsstatistikken for aksjeselskaper. Aksjeselskaper er imidlertid langt fra representative for alle norske bedrifter: Iht. bedrifts- og foretaksregisteret var det registrert 290,000 foretak i 2003, hvorav mindre enn halvparten: ca. 124 000, var aksjeselskaper (AS'er). Av de 3160 foretakene som hadde fradrag eller tilskudd i SKF i 2003 var 2820 AS'er, altså 89.2 prosent. Disse mottok 89.0 prosent av de samlede SKF fradrag/tilskudd dette året. Dette gjør aksjeselskapene til en svært relevant populasjon å studere når en skal sammenligne foretak, f.eks. mht. resultatmål, FoU aktivitet, eller seleksjon inn i Skattefunn (SKF)-ordningen.

Hele 44 prosent av AS'ene har imidlertid 0 ansatte iht. Bedrifts og foretaksregisteret. Dette er i mange tilfeller uttrykk for svært lav aktivitet, men også manglende rapportering ("hullede data"). Hvis vi ekskluderer disse foretakene fra datasettet, står vi igjen med 69 459 foretak. Iht. regnskapsstatistikken (hvor manglende data er sjelden), samt tall fra SKD, står disse foretakene samlet for 89 prosent både av omsetning og totalt SKF-subsidium i populasjonene av alle AS'er.

Tabell 5.3 tar utgangspunkt i populasjonen av ASer med *positiv rapportert omsetning og sysselsetting* i 2003. Denne populasjonen er representativ for SKF foretakene i den forstand at den omfatter ca. 80 prosent både av produksjon (omsetning) og mottatte SKF subsidier i 2003 sett i forhold til *alle* bedrifter i de næringene som er omfattet av tabellen (ASer og ikke-ASer). Tabellen inneholder deskriptiv statistikk for en rekke variable der vi sammenligner alle foretakene i populasjonen med de som har gjennomført fradragsberettigede FoU investeringer i 2003 under SKF-ordningen.

Tabell 5.3 omfatter 69 459 foretak, hvorav 2 440 mottok Skattefunn skattefradrag og/eller kontantoverføring. Det er kanskje noe overraskende at SKF foretakene i gjennomsnitt er *større* enn foretakene i hele populasjonen omfattet av tabellen: Mens SKF foretakene utgjør bare 3,5 prosent av antall foretak, står de for hele 12,6 prosent av antall ansatte og 14,8 prosent av samlet bearbejningsverdi (bruttoproduct). Dette innebærer av bearbejningsverdi per ansatt er større for SKF bedriftene enn gjennomsnittsbedriften i populasjonen: hhv. 478 700 og 407 900 kroner. Dette bildet bekreftes også når en ser på størrelsesfordelingen av foretakene. F.eks. har median-bedriften 4 ansatte i hele populasjonen, mens medianen er 11 ansatte blant SKF foretakene. Tilsvarende har de 10 prosent største foretakene 21 ansatte eller flere hvis vi tar med alle ASer (med positiv rapportert sysselsetting og omsetning), mens de 10 prosent største SKF-foretakene har minst 78 ansatte.

Tabell 5.3 viser også størrelsen på statens proveny tap pga. Skattefunn (skattefradrag pluss kontantoverføring). Samlet utgjør dette 989 mill., eller 4,7 prosent av samlet påløpt skatt i 2003. Skattetallene i tabellen er påløpt skatt og referer til regnskapsstatistikken. Denne er forskjellig fra faktisk *betalt* skatt. De to viktigste grunnene til avvik er: negativ skatt utbetales ikke, mens positiv påløpt skatt kan reduseres ved at tidligere påløpt negativ skatt "fremføres". Tall fra skattedirektoratet tyder på at proveny tapet er vesentlig større som andel av betalt skatt, da mange foretak hadde store fremførbare underskudd fra tidligere år. Ifølge tall fra SKD fikk hele 75 prosent av SKF foretakene utbetalt hele eller deler av fradraget som kontantoverføring.

Blant de foretakene som faktisk mottar Skattefunn overføring, må størrelsen på støtten karakteriseres som betydelig: Provenytapet på 989 mill. kr. utgjør 47 prosent av påløpt skatt for disse i 2003. Dette kan også forklare hvorfor de står for en forholdsvis liten andel av den totale skattebyrden: samlet sett 10 prosent, mens de har 14.8 prosent av bearbeidingsverdien og 12.6 prosent av antall ansatte. På et mer disaggregert nivå ser vi dette enda tydeligere: For industrien (som omfatter 42 prosent av SKF foretakene) er skatteandelen 28 prosent, mens foretakenes størrelse målt ved produksjon og sysselsetting skulle tilsi at de sto for rundt 35 prosent av skattebelastningen. Innenfor den andre store "SKF-sektoren": Forretningsmessig tjenesteyting (inkl. databehandling), som har like mange SKF foretak som industrien, er skatteandelen til SKF foretakene bare 2 prosent, mens, de står for 13.3 prosent av bearbeidingsverdien og 11.1 prosent av antall ansatte.

Et brukbart mål på "SKF intensiteten" til en næring kan være subsidium per ansatt. De mest SKF intensive næringen blir da: Elektronisk og optisk industri (520 kroner per ansatt i hele næringen), Tekstil- og beklædningsindustri (398 kroner per ansatt), Lær- og lærvareindustri (355 kroner per ansatt), Maskinindustri (343 kroner per ansatt), Møbel- og annen industri (295 kroner per ansatt) og Forretningsmessig tjenesteyting (266). Utenfor Industri og Forretningsmessig tjenesteyting må betydningen av SKF anses som relativt sett ubetydelig på sektornivå, selv om ordningen kan være av stor betydning for de bedriftene som nyter godt av den. F.eks. innenfor Varehandel mottar 209 foretak til sammen 73 millioner i SKF subsidium, mens til sammenligning 168 foretak innenfor "high-tech" sektoren Elektronisk og optisk industri mottar 90 millioner.

Tabell 5.3. Deskriptiv statistikk basert på populasjonen av alle aksjeselskaper i 2003. SkatteFUNN-foretak (SKF) versus alle foretak

Næring	Antall foretak			Antall ansatte	
	Totalt	SKF-foretak	Prosentandel SKF	Totalt	Prosentandel SKF
I alt	69 459	2 438	3,51	972 497	12,65
Industri i alt	8 374	1 019	12,17	228 912	34,60
DA - Nærings- og nytelsesmiddelindustri	1 082	119	11,00	38 902	26,38
DB - Tekstil- og beklædningsvareindustri	317	41	12,93	4 565	30,58
DC - Lær- og lærvareindustri	21	3	14,29	359	62,67
DD - Trelast- og trevareindustri	701	57	8,13	12 912	28,14
DE - Treforedling, forlag og grafisk industri	1 521	53	3,48	34 325	26,73
DG - Kjemisk industri	143	38	26,57	17 594	69,50
DH - Gummivare- og plastindustri	274	45	16,42	5 330	37,50
DI - Mineralproduktindustri	355	27	7,61	9 497	19,25
DJ - Metall- og metallvareindustri	1 181	141	11,94	27 104	37,05
DK - Maskinindustri	963	170	17,65	19 643	43,66
DL-Elektroteknisk og optisk industri	669	168	25,11	17 167	37,13
DM - Transportmiddelindustri, oljeplattform	613	77	12,56	32 021	30,49
DN - Møbelindustri og annen industri	531	79	14,88	9 487	38,94
F - Bygge- og anleggsvirksomhet	9 012	94	1,04	109 254	10,61
G - Varehandel, bil- og hush.rep.	23 307	209	0,90	268 953	1,69
H - Hotell- og restaurantvirksomhet	3 287	14	0,43	57 521	0,62
I - Transport og kommunikasjon	3 866	26	0,67	84 876	9,06
K - Forr. tjenesteyting, eiendomsdrift	17 180	1 017	5,92	164 809	11,07
M-N - Undervisning, helse og sosiale tjenester	3 029	42	1,39	38 188	1,34
O - Andre sosial og personlige tjenester	1 367	15	1,10	19 784	4,25

Tabell 5.3 forts.

Næring	Bearbeidingsverdi (mill. kr)		Bearbeidingsverdi per ansatt (kroner)	
	Totalt	Prosentandel SKF	Alle foretak	SKF foretak
I alt	396 659	14,84	407 877	478 687
Industri i alt	107 996	35,02	471 779	477 503
DA - Nærings- og nytelsesmiddelindustri	15 738	29,48	404 551	451 988
DB - Tekstil- og bekledningsvareindustri	1 599	36,35	350 302	416 340
DC - Lær- og lærvareindustri	110	67,31	305 070	327 658
DD - Trelast- og trevareindustri	4 529	29,75	350 721	370 817
DE - Treforedling, forlag og grafisk industri	17 839	21,99	519 696	427 583
DG - Kjemisk industri	8 241	64,48	468 386	434 526
DH - Gummivare- og plastindustri	2 216	38,70	415 771	428 969
DI - Mineralproduktindustri	4 286	23,26	451 348	545 348
DJ - Metall- og metallvareindustri	13 857	46,44	511 263	640 846
DK - Maskinindustri	10 260	40,72	522 322	487 166
DL-Elektroteknisk oog optisk industri	9 102	29,82	530 192	425 765
DM - Transportmiddelindustri, oljeplattform	16 522	31,93	515 986	540 328
DN - Møbelindustri og annen industri	3 694	40,11	389 412	401 173
F - Bygge- og anleggsvirksomhet	44 151	10,25	404 113	390 502
G - Varehandel, bil- og hush.rep.	98 260	2,37	365 343	511 493
H - Hotell- og restaurantvirksomhet	11 996	0,70	208 548	234 777
I - Transport og kommunikasjon	38 235	8,15	450 486	405 456
K - Forr. tjenesetying, eiendomsdrift	75 229	13,32	456 464	549 601
M-N - Undervisning, helse og sosiale tjenester	12 553	1,94	328 720	476 796
O - Andre sosial og personlige tjenester	8 141	8,89	411 497	860 511

Tabell 5.3 forts.

Næring	Skatt (mill. kr)		Provenytap (mill.)		Skattesubsidium per ansatt (kroner)	
	Totalt	SKF	Totalt	Prosentandel	Alle foretak	SKF foretak
				total skatt		
I alt	20 989	2 118	989	4,71	102	804
Industri i alt	5 777	1 627	417	7,22	182	527
DA - Nærings- og nytelsesmiddelindustri	786	265	43	5,49	111	421
DB - Tekstil- og bekledningsvareindustri	63	27	18	28,64	398	1 302
DC - Lær- og lærvareindustri	2	2	1	61,04	355	566
DD - Trelast- og trevareindustri	84	32	18	21,79	142	504
DE - Treforedling, forlag og grafisk industri	1 091	75	23	2,07	66	246
DG - Kjemisk industri	681	576	24	3,51	136	196
DH - Gummivare- og plastindustri	54	18	13	23,54	237	633
DI - Mineralproduktindustri	220	67	9	4,01	93	483
DJ - Metall- og metallvareindustri	472	169	46	9,74	170	458
DK - Maskinindustri	890	100	67	7,58	343	787
DL-Elektroteknisk oog optisk industri	662	-63	90	13,58	524	1 411
DM - Transportmiddelindustri, oljeplattform	507	227	37	7,26	115	377
DN - Møbelindustri og annen industri	265	131	28	10,58	295	758
F - Bygge- og anleggsvirksomhet	1 551	57	29	1,87	27	251
G - Varehandel, bil- og hush.rep.	6 393	115	73	1,14	27	1 603
H - Hotell- og restaurantvirksomhet	177	-1	4	2,28	7	1 127
I - Transport og kommunikasjon	1 224	133	9	0,77	11	122
K - Forr. tjenesetying, eiendomsdrift	4 959	105	438	8,84	266	2 404
M-N - Undervisning, helse og sosiale tjenester	541	15	11	2,07	29	2 197
O - Andre sosial og personlige tjenester	346	66	5	1,36	24	561

6. Framdrift på andre igangsatte delprosjekter

6.1. Analyse av administrativ gjennomføring

Dette delprosjektet vil vurdere SkatteFUNNs tilgjengelighet og brukervennlighet samt effektiviteten i de administrative rutinene inkl. kostnader for brukere og myndighetene.

Det er i 2004 arbeidet med egen undersøkelse om foretakenes erfaringer med de administrative rutinene. I første omgang ble det foretatt besøksintervju blant 5 SkatteFUNN-foretak (september 2004), delvis i samarbeid med Nordlandsforskning. Disse intervjuene dreide seg om foretakenes kontakt med SkatteFUNN-ordningen; hvordan de ble kjent med ordningen, deres erfaringer med søknadsrutinene og i hvilken grad de ble kontaktet av SkatteFUNN-sekretariatet. I tillegg ble selve FoU-prosjektet diskutert og i hvilken grad SkatteFUNN-ordningen påvirket dette prosjektet og andre FoU-prosjekter i foretaket. Selv om antall intervjuer var begrenset, fant vi de svært interessante og nyttige for det videre arbeidet. Disse intervjuene ga et viktig grunnlag for de undersøkelsene i større skala som skal gjennomføres i 2005.

Det vil bli gjennomført litt ulike undersøkelser av tre typer foretak; foretak med godkjent SkatteFUNN-prosjekt, foretak med avslått SkatteFUNN-prosjekt og foretak som ikke har søkt SkatteFUNN.

De to første skjematypene vil ligge nær opp til hverandre. Felles vil være spørsmål om hvordan foretaket ble kjent med SkatteFUNN-ordningen, om informasjonen på hjemmesiden skattefunn.no er oversiktlig og informativ, om det var krevende eller ikke å innhente nødvendig informasjon til søknaden og om utfylling var enkelt eller vanskelig og om behandlingen av søknaden. Det blir også stilt spørsmål om betydningen av SkatteFUNN for gjennomføring av prosjektet, hvilke konsekvenser ordningen har hatt for foretaket mer generelt og forslag til endringer i ordningen.

Et utvalg av foretak som *ikke* har benyttet seg av ordningen vil også bli kontaktet. Dette vil være en blanding av foretak som har rapportert om FoU i SSB's FoU-undersøkelse og et mer tilfeldig utvalg av foretak der vi ikke kjenner til om foretaket har FoU-aktivitet

eller ikke. Disse foretakene vil fungere som et kontrollutvalg og bør derfor være mest mulig like SkatteFUNN-enhetene mht. størrelse, bransje og lokalisering. Hovedformålet med dette vil være å kartlegge *hvorfor* de ikke har benyttet ordningen. Er det fordi foretaket ikke driver aktivitet som faller inn under ordningen, ikke kjenner til ordningen, eller av andre grunner ikke bruker ordningen. Skjema for disse foretakene vil være langt enklere.

Utvalgenes størrelse vil fastlegges slik at det vil være mulig å bryte resultatene ned på grove næringsgrupper (industri og tjenesteyting, og hovedgrupper innen disse, bl.a. høyteknologi kontra lavteknologisektorer) og størrelse. Undersøkelsene vil så langt som mulig bli gjennomført i samarbeid med Nordlandsforskning. Undersøkelsene vil bli gjennomført som en skjemaundersøkelse tilgjengelig på papir og web.

I vedlegg følger de konkrete skjemaene som vil bli brukt.

6.2. Nordlandsforsknings prosjekt om atferdsaddisjonalitet - forstudie

I dette prosjektet er det gjennomført en kvalitativ forstudie som danner grunnlaget for utarbeiding av spørreskjema. Det er gjennomført en eksplorativ pilotstudie med bedriftsintervju med 10 bedrifter. Kriteriene for valg av bedrifter var geografisk beliggenhet, bransjetilhørighet, størrelse og hvilken fase de er i SkatteFUNN-prosjektet. Intervjuene er tatt opp på mini-disc og skrevet ut som referat til analysebruk og formidles kun internt i forskergruppen. Funnene fra intervjuene brukes i utarbeidelsen av spørreskjema. Et slikt skjema er utarbeidet. Det har vært møte mellom SSB og NF om arbeidet med spørreskjema og felles intervju i kvalitativ del av adferdsaddisjonalitetsstudien.

Prosjektgruppen har deltatt på OECD workshop om Behaviour additionality og deltatt på nasjonalt evalueringsseminar hvor studien er presentert.

Foretak med godkjent SkatteFUNN-prosjekt

Statistisk sentralbyrå
Statistica Norway

Seksjon for energi- og industristatistikk
Postboks 8131 Dep., 0033 Oslo
Telefon: 21 09 50 00, Telefaks: 21 09 49 96

Underlagt taushetsplikt

Vurdering av SkatteFUNN-ordningen - Skattefradrag for FoU-kostnader

Kontaktpersoner i SSB:

Frank Foyn,
tlf.: 21 09 46 88, e-post: frf@ssb.no

Geir Petterson,
tlf.: 21 09 47 59, e-post: gep@ssb.no

Du kan svare på Internett eller fylle ut dette papirskjemaet. Velger du å svare på Internett, er adressen:
<http://www.ssb.no/sfug>

Brukerident:

Passord:

Velger du å fylle ut papirskjemaet, bruk blå eller svart penn. Skriver du feil, sletter du ut svaret som ikke gjelder, slik: ■

Veiledning for utfylling av skjemaet

- Dersom foretaket har flere godkjente SkatteFUNN-prosjekter, bestemmer dere selv hvilket prosjekt dere vil svare for.
- Dersom annet ikke står i skjemaet, sett kun ett kryss.

Vurdering av SkatteFUNN-ordningen

1 Hvordan fikk foretaket først vite om SkatteFUNN-ordningen?

- På informasjonsmøte arrangert av SkatteFUNN-sekretariatet, Norges forskningsråd, Innovasjon Norge (SND)
- Fra tilsendte brosjyrer
- Fra annonse i avis/fagpresse
- Fra omtale i media
- Fra styret i foretaket
- Fra regnskapsfører/revisor
- Fra bransjeforeninger
- Fra andre, vennligst spesifiser:
- Husker ikke/vet ikke

Informasjon om SkatteFUNN-ordningen på hjemmesiden skattefunn.no

2 I hvilken grad opplevde dere at hjemmesiden skattefunn.no ga dere svar på de spørsmålene dere hadde om SkatteFUNN-ordningen?

- I svært stor grad
- I ganske stor grad
- Verken i stor eller liten grad
- I ganske liten grad
- I svært liten grad
- Har ikke vært inne på skattefunn.no

3 Var det lett eller vanskelig å finne fram til den informasjonen dere ønsket på skattefunn.no?

- Svært lett
- Ganske lett
- Verken lett eller vanskelig
- Ganske vanskelig
- Svært vanskelig
- Har ikke vært inne på skattefunn.no

4 Synes dere at informasjonen på skattefunn.no var klar eller uklar på hva som kreves for å få skattefradrag gjennom SkatteFUNN?

- Svært klar
- Ganske klar
- Verken klar eller uklar
- Ganske uklar
- Svært uklar
- Har ikke vært inne på skattefunn.no

Søknadsprosessen**5** Synes dere det var raskt eller tidkrevende å finne fram nødvendig informasjon før søknadsskjemaet kunne fylles ut?

- Svært raskt
- Ganske raskt
- Verken raskt eller tidkrevende
- Ganske tidkrevende
- Svært tidkrevende

6 Synes dere det var det enkelt eller vanskelig å fylle ut søknadsskjemaet?

- Svært enkelt → **Gå til 8**
- Ganske enkelt → **Gå til 8**
- Verken enkelt eller vanskelig
- Ganske vanskelig
- Svært vanskelig

7 Hvilke forhold bidro til å gjøre søknadsskjemaet vanskelig å fylle ut? Her kan du sette flere kryss

- Mange spørsmål om prosjektet
- Mange spørsmål om foretaket
- Uryddig oppsett som gjorde skjemaet tungt å lese
- Uklare spørsmål/ dårlig veiledning til spørsmålene
- Spørsmålene var ikke tilpasset den informasjonen foretaket har
- Annet, vennligst spesifiser:

8 Hvor mange personer var involvert i utfyllingen av søknadsskjemaet? Regn også med deg selv

antall personer

Husker ikke/vet ikke

9 Omtrent hvor mange timeverk brukte foretaket totalt på søknaden om SkatteFUNN? Regn både med tiden det tok å innhente nødvendig informasjon og tiden det tok å fylle ut selve skjemaet

antall timer

Husker ikke/vet ikke

10 Hva brukte dere mest tid på?

Innhente nødvendig informasjon

Fylle ut søknadsskjemaet

Brukte omtrent like mye tid på innhenting av informasjon og skjemautfylling

Husker ikke/vet ikke

11 Har foretaket brukt ekstern hjelp i prosessen med å fylle ut søknadsskjemaet? Med ekstern hjelp menes personer som ikke er ansatt i foretaket, SkatteFUNN-sekretariatet eller Innovasjon Norge (SND).

Ja

Nei

Bistand fra SkatteFunn-sekretariatet i søknadsprosessen

12 Hadde foretaket behov for hjelp fra SkatteFUNN-sekretariatet eller Innovasjon Norge (SND) i utfyllingsprosessen?

Ja

Nei → Gå til **15**

Husker ikke/Vet ikke → Gå til **15**

13 Hva slags hjelp hadde dere behov for?

14 Vurderer dere den hjelpen dere fikk som god eller dårlig?

Svært god

Ganske god

Verken god eller dårlig

Ganske dårlig

Svært dårlig

Behandling av søknaden hos SkatteFUNN-sekretariatet

15 Ble foretaket kontaktet av SkatteFUNN-sekretariatet eller Innovasjon Norge (SND) før søknaden ble godkjent?

- Ja
 Nei → Gå til **17**
 Husker ikke/Vet ikke → Gå til **17**

16 Hva gjaldt kontakten?

- Formelle feil eller mangler i søknaden
 Det faglige innholdet i prosjektet
 Spørsmål om foretaket
 Annet, vennligst spesifiser:
 Husker ikke

Svar på søknaden

17 Hvor mange uker tok det før foretaket fikk svar på søknaden?

- uker etter at søknaden ble sendt
 Husker ikke/vet ikke → Gå til **20**

18 Synes dere behandlingstiden var akseptabel for foretaket?

- Ja → Gå til **20**
 Nei

19 Hvorfor var det ikke en akseptabel behandlingstid?

Årsrapport

20 Har foretaket levert inn årsrapport for prosjektet?

- Ja
 Nei → Gå til **22**
 Husker ikke/Vet ikke → Gå til **22**

21 Omtrent hvor mange timeverk brukte foretaket totalt på årsrapporten? Regn både med tiden det tok å innhente nødvendig informasjon og tiden det tok å fylle ut selve skjemaet.

- antall timer
 Husker ikke/vet ikke

Sluttrapport

22 Har foretaket levert inn sluttrapport for prosjektet?

- Ja
 Nei → Gå til 24
 Husker ikke/Vet ikke → Gå til 24

23 Omtrent hvor mange timeverk brukte foretaket totalt på sluttrapporten? Regn både med tiden det tok å innhente nødvendig informasjon og tiden det tok å fylle ut selve skjemaet.

antall timer

Husker ikke/vet ikke

Nedenfor følger noen spørsmål om selve prosjektet

Samarbeid med andre

24 Har foretaket samarbeidet med andre i gjennomføringen av prosjektet?

- Ja
 Nei → Gå til 27

25 Hvem var den viktigste samarbeidspartneren?

- FoU-institusjon som er godkjent av SkatteFUNN
 FoU-institusjon som ikke er godkjent av SkatteFUNN
 Andre foretak
 Andre, vennligst spesifiser:

26 Hvor stor betydning hadde samarbeidet for gjennomføringen av prosjektet?

- Svært stor betydning
 Ganske stor betydning
 Verken stor eller liten betydning
 Ganske liten betydning
 Svært liten betydning
 Vet ikke
- } Gå til 28

27 Hvorfor har ikke foretaket samarbeidet med andre i prosjektet? Her er det mulig å sette flere kryss

- Var ikke relevant å samarbeide med andre
 Fant ikke FoU-institusjoner eller foretak med relevant kompetanse
 Pga. konkurransesituasjon (hemmelighold mv.)
 Prosjektet var for lite til å lage et samarbeidsprosjekt av
 Annen årsak, vennligst spesifiser:

Gjennomføring av prosjektet

28 Ville prosjektet ha blitt gjennomført uten skattefradraget fra SkatteFUNN-ordningen?

- Ja, uten endringer, i samme omfang og med samme tidshorisont
- Ja, i samme omfang, men over lengre tidshorisont
- Ja, med samme tidshorisont, men i mindre omfang
- Ja, men i mindre omfang og over lengre tidshorisont
- Nei

Forventninger til prosjektet

29 Hvilke forventninger hadde foretaket til resultatet av prosjektet? Her er det mulig å sette flere kryss

- Økt omsetning
- Økte markedsandeler
- Kunnskap som kan brukes i utviklingen av andre produkter (Spinn-off i andre produkter)
- Mer effektiv produksjonsprosess
- Andre forventninger, vennligst spesifiser:

Konsekvenser av SkatteFUNN-ordningen for foretaket

30 Nedenfor følger noen påstander om hvilke konsekvenser SkatteFUNN-ordningen har hatt for foretaket. Kryss av for passende svaralternativ, ett kryss på hver linje.

SkatteFUNN-ordningen har bidratt til.....	Ja	Nei	For tidlig å si
.... bedre lønnsomhet i foretaket	☐	☐	☐
.... nye "SkatteFUNN-prosjekter"	☐	☐	☐
.... mer fokus på FoU i foretaket	☐	☐	☐
.... mer samarbeid med FoU-institusjoner	☐	☐	☐
.... mer samarbeid med andre foretak	☐	☐	☐
.... mer kontakt med Forskningsrådet og Innovasjon Norge om andre FoU-prosjekter	☐	☐	☐

Vurdering av SkatteFUNN-ordningen

31 Hvor enig eller uenig er du i påstandene om SkatteFUNN-ordningen nedenfor? Sett ett kryss på hver linje

	Helt enig	Ganske enig	Verken enig eller uenig	Ganske uenig	Helt uenig	Vet ikke
Beløpsgrensen for fradragberetigede FoU-kostnader burde vært høyere	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Fradragsprosenten burde vært høyere	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Utbetaling av skattefradraget burde skje tidligere enn dagens ordning	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Forslag til forbedringer

32 Kommentarer/forslag til forbedringer av skatteFUNN-ordningen:

Foretakets FoU-erfaring

Til slutt har vi noen spørsmål om foretakets erfaring med FoU- virksomhet

33 Hvilken erfaring har foretaket med FoU-virksomhet?

- Foretaket driver regelmessig FoU-virksomhet
- Foretaket driver FoU-virksomhet i perioder
- Foretaket driver sjelden med FoU-virksomhet

34 Har foretaket tidligere søkt om annen støtte enn SkatteFUNN til FoU-virksomhet?

- Ja
- Nei → Gå til 36

35 Hvem har foretaket søkt om støtte fra?

- Forskningsrådet
- Innovasjon Norge
- Andre, vennligst spesifiser:

36 Takk for at du svarte på skjemaet. Vennligst returner skjemaet i vedlagte svarkonvolutt.

Foretak med avslått SkatteFUNN-prosjekt

Seksjon for energi- og industristatistikk
Postboks 8131 Dep., 0033 Oslo
Telefon: 21 09 50 00, Telefaks: 21 09 49 96

Underlagt taushetsplikt

Vurdering av SkatteFUNN-ordningen - Skattefradrag for FoU-kostnader

Kontaktpersoner i SSB:

Frank Foyen,
tlf.: 21 09 46 88, e-post: frf@ssb.no

Geir Petterson,
tlf.: 21 09 47 59, e-post: gep@ssb.no

Du kan svare på Internett eller fylle ut dette papirskjemaet. Velger du å svare på Internett, er adressen:
<http://www.ssb.no/sfua>

Brukerident:

Passord:

Velger du å fylle ut papirskjemaet, bruk blå eller svart penn. Skriver du feil, sverter du ut svaret som ikke gjelder, slik: ■

Veiledning for utfylling av skjemaet

- Dersom annet ikke står i skjemaet, sett kun ett kryss.

Vurdering av SkatteFUNN-ordningen

1 Hvordan fikk foretaket først vite om SkatteFUNN-ordningen?

- På informasjonsmøte arrangert av SkatteFUNN-sekretariatet, Norges forskningsråd, Innovasjon Norge (SND)
- Fra tilsendte brosjyrer
- Fra annonse i avis/fagpresse
- Fra omtale i media
- Fra styret i foretaket
- Fra regnskapsfører/revisor
- Fra bransjeforeninger
- Fra andre, vennligst spesifiser:
- Husker ikke/vet ikke

Informasjon om SkatteFUNN-ordningen på hjemmesiden skattefunn.no

2 I hvilken grad opplevde dere at hjemmesiden skattefunn.no ga dere svar på de spørsmålene dere hadde om SkatteFUNN-ordningen?

- I svært stor grad
- I ganske stor grad
- Verken i stor eller liten grad
- I ganske liten grad
- I svært liten grad
- Har ikke vært inne på skattefunn.no

3 Var det lett eller vanskelig å finne fram til den informasjonen dere ønsket på skattefunn.no?

- Svært lett
- Ganske lett
- Verken lett eller vanskelig
- Ganske vanskelig
- Svært vanskelig
- Har ikke vært inne på skattefunn.no

4 Synes dere at informasjonen på skattefunn.no var klar eller uklar på hva som kreves for å få skattefradrag gjennom SkatteFUNN?

- Svært klar
- Ganske klar
- Verken klar eller uklar
- Ganske uklar
- Svært uklar
- Har ikke vært inne på skattefunn.no

Søknadsprosessen**5** Synes dere det var raskt eller tidkrevende å finne fram nødvendig informasjon før søknadsskjemaet kunne fylles ut?

- Svært raskt
- Ganske raskt
- Verken raskt eller tidkrevende
- Ganske tidkrevende
- Svært tidkrevende

6 Synes dere det var det enkelt eller vanskelig å fylle ut søknadsskjemaet?

- Svært enkelt → **Gå til 8**
- Ganske enkelt → **Gå til 8**
- Verken enkelt eller vanskelig
- Ganske vanskelig
- Svært vanskelig

7 Hvilke forhold bidro til å gjøre søknadsskjemaet vanskelig å fylle ut? Her kan du sette flere kryss

- Mange spørsmål om prosjektet
- Mange spørsmål om foretaket
- Uryddig oppsett som gjorde skjemaet tungt å lese
- Uklare spørsmål/ dårlig veiledning til spørsmålene
- Spørsmålene var ikke tilpasset den informasjonen foretaket har
- Annet, vennligst spesifiser:

8 Hvor mange personer var involvert i utfyllingen av søknadsskjemaet? Regn også med deg selv

antall personer

Husker ikke/vet ikke

9 Omtrent hvor mange timeverk brukte foretaket totalt på søknaden om SkatteFUNN? Regn både med tiden det tok å innhente nødvendig informasjon og tiden det tok å fylle ut selve skjemaet

antall timer

Husker ikke/vet ikke

10 Hva brukte dere mest tid på?

Innhente nødvendig informasjon

Fylle ut søknadsskjemaet

Brukte omtrent like mye tid på innhenting av informasjon og skjemautfylling

Husker ikke/vet ikke

11 Har foretaket brukt ekstern hjelp i prosessen med å fylle ut søknadsskjemaet? Med ekstern hjelp menes personer som ikke er ansatt i foretaket, SkatteFUNN-sekretariatet eller Innovasjon Norge (SND).

Ja

Nei

Bistand fra SkatteFunn-sekretariatet i søknadsprosessen

12 Hadde foretaket behov for hjelp fra SkatteFUNN-sekretariatet eller Innovasjon Norge (SND) i utfyllingsprosessen?

Ja

Nei → Gå til **15**

Husker ikke/Vet ikke → Gå til **15**

13 Hva slags hjelp hadde dere behov for?

14 Vurderer dere den hjelpen dere fikk som god eller dårlig?

Svært god

Ganske god

Verken god eller dårlig

Ganske dårlig

Svært dårlig

Behandling av søknaden hos SkatteFUNN-sekretariatet

15 Ble foretaket kontaktet av SkatteFUNN-sekretariatet eller Innovasjon Norge (SND) før søknaden ble avslått?

- Ja
 Nei → Gå til **17**
 Husker ikke/Vet ikke → Gå til **17**

16 Hva gjaldt kontakten?

- Formelle feil eller mangler i søknaden
 Det faglige innholdet i prosjektet
 Spørsmål om foretaket
 Annet, vennligst spesifiser:
 Husker ikke

Svar på søknaden

17 Hvor mange uker tok det før foretaket fikk svar på søknaden?

- uker etter at søknaden ble sendt
 Husker ikke/vet ikke → Gå til **20**

18 Synes dere behandlingstiden var akseptabel for foretaket?

- Ja → Gå til **20**
 Nei

19 Hvorfor var det ikke en akseptabel behandlingstid?

Begrunnelsen for avslag på søknaden

20 Syntes dere avslaget på søknaden var godt eller dårlig begrunnet?

- Svært godt begrunnet
 Ganske godt begrunnet
 Verken godt eller dårlig begrunnet
 Ganske dårlig begrunnet
 Svært dårlig begrunnet
 Husker ikke/Vet ikke

21 Opplevde dere avslaget som rimelig eller urimelig?

- Som rimelig
 Som urimelig
 Husker ikke/Vet ikke

Konsekvenser for prosjektet

22 Har foretaket søkt om støtte til prosjektet fra en annen ordning enn SkatteFUNN?

- Ja
 Nei

23 Har foretaket planer om å revidere prosjektet og søke SkatteFUNN på nytt?

- Ja
 Nei

24 Ble/blir prosjektet gjennomført uten skattefradrag fra SkatteFUNN-ordningen?

- Ja, uten endringer, i samme omfang og med samme tidshorison
 Ja, i samme omfang, men over lengre tidshorison
 Ja, med samme tidshorison, men i mindre omfang
 Ja, men i mindre omfang og over lengre tidshorison
 Nei

Vurdering av SkatteFUNN-ordningen

25 Har SkatteFUNN-ordningen ført til at det er blitt mer fokus på FoU i foretaket? Med FoU menes forskning og utvikling.

- Ja
 Nei

26 Hvor enig eller uenig er du i påstandene om SkatteFUNN-ordningen nedenfor? Sett ett kryss på hver linje.

	Helt enig	Ganske enig	Verken enig eller uenig	Ganske uenig	Helt uenig	Vet ikke
Beløpsgrensen for fradragsberetigede FoU-kostnader burde vært høyere	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Fradragsprosenten burde vært høyere	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Utbetaling av skattefradraget burde skje tidligere enn dagens ordning	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Bla om!

Forslag til forbedringer

- 27** Kommentarer/forslag til forbedringer av skatteFUNN-ordningen:

Foretakets FoU-erfaring

Til slutt har vi noen spørsmål om foretakets erfaring med FoU- virksomhet

- 28** Hvilken erfaring har foretaket med FoU-virksomhet?

- Foretaket driver regelmessig FoU-virksomhet
- Foretaket driver FoU-virksomhet i perioder
- Foretaket driver sjelden med FoU-virksomhet

- 29** Har foretaket tidligere søkt om annen støtte enn SkatteFUNN til FoU-virksomhet?

- Ja
- Nei → Gå til **31**

- 30** Hvem har foretaket søkt om støtte fra?

- Forskningsrådet
- Innovasjon Norge
- Andre, vennligst spesifiser:

- 31** Takk for at du svarte på skjemaet. Vennligst returner skjemaet i vedlagte svarkonvolutt.

Foretak uten SkatteFUNN-prosjekt

Seksjon for energi- og industristatistikk
Postboks 8131 Dep., 0033 Oslo
Telefon: 21 09 50 00, Telefaks: 21 09 49 96

Underlagt taushetsplikt

Kjennskap til SkatteFUNN-ordningen

- Skattefradrag for FoU-kostnader

Kontaktpersoner i SSB:

Frank Foyn,
tlf.: 21 09 46 88, e-post: frf@ssb.no

Geir Petterson,
tlf.: 21 09 47 59, e-post: gep@ssb.no

Du kan svare på Internett eller fylle ut dette papirskjemaet. Velger du å svare på Internett, er adressen:
<http://www.ssb.no/sfuk>

Brukerident:

Passord:

Velger du å fylle ut papirskjemaet, bruk blå eller svart penn. Skriver du feil, sverter du ut svaret som ikke gjelder, slik: ■

Veiledning for utfylling av skjemaet

- Dersom annet ikke står i skjemaet, sett kun ett kryss.

1 **Kjenner foretaket til SkatteFUNN-ordningen?** SkatteFUNN er en ordning hvor bedrifter som driver FoU-virksomhet (forskning og utvikling) kan få skattefradrag for FoU-kostnader.

- Ja
 Nei → **Gå til 4**

2 **Driver foretaket med FoU-virksomhet?**

- Ja
 Usikker
 Nei → **Gå til 5**

3 **Hvorfor har ikke foretaket søkt om skattefradrag gjennom SkatteFUNN?** Her kan du sette flere kryss.

- Usikker på om foretaket driver virksomhet som faller inn under skatteFUNN-ordningen
 For omfattende søknadsrutiner
 Skattefradraget er for lavt
 Skattefradraget utbetales for sent
 Annet, vennligst spesifiser:
- } **Gå til 5**

→ **Gå til 5**

4 Driver foretaket med FoU-virksomhet?

- Ja
- Usikker
- Nei

5 Tror dere det vil være aktuelt for foretaket å søke SkatteFUNN de nærmeste 1- 2 årene?

- Ja
- Nei
- Vet ikke

Takk for at du svarte på skjemaet. Vennligst returner skjemaet i vedlagte svarkonvolutt.

De sist utgitte publikasjonene i serien Rapporter*Recent publications in the series Reports*

- 2004/17 B. Olsen: Flyktninger og arbeidsmarkedet 4. kvartal 2002. 2004. 29s. 155 kr inkl. mva. ISBN 82-537-6601-7
- 2004/18 K.M. Heide, E. Holmøy, L. Lerskau og I. Foldøy Solli: Macroeconomic Properties of the Norwegian Applied General Equilibrium Model MSG6. 2004. 55s. 180 kr inkl. mva. ISBN 82-537-6650-5
- 2004/19 D. Ellingsen: Krigsbarns levekår. En registerbasert undersøkelse. 2004. 51s. 180 kr inkl. mva. ISBN 82-537-6655-6
- 2004/20 B.K. Wold, S. Opdahl, E. Rauan, R. Johannessen og I. T. Olsen: Tracking Resource and Policy Impact Incorporating Millennium Development Goals & Indicators and Poverty Reduction Strategy Paper monitoring across sectors. 2004. 129s. 210 kr inkl. mva. ISBN 82-537-6657-2
- 2004/21 G.I. Gundersen: Bruk av plantevernmidler i jordbruket i 2003. 2004. 97s. 180 kr inkl. mva. ISBN 82-537-6663-7
- 2004/22 A. Snellingen Bye, G.I. Gundersen, T. Sandmo og G. Berge: Jordbruk og miljø. Resultatkontroll i jordbruk 2004. 2004. 210 kr inkl. mva. ISBN 82-537-6677-7
- 2004/23 H. Nome Næsheim og T. Pedersen: Permittering og sykefravær. 2004. 95s. 180 kr inkl. mva. ISBN 82-537-6690-4
- 2004/24 J.I. Hamre: Sesongjustering av hovedsreiene i AKU . Dokumnetasjon av ny metode og resultater. 2004. 53s. 180 kr inkl. mva. ISBN 82-537-6692-0
- 2004/25 T.P. Bøe: Funksjonshemmede på arbeidsmarkedet. Rapport fra tilleggsundersøkelse til Arbeidskraftundersøkelsen (AKU) 2. kvartal 2004. 2004. 29s. 155 kr inkl. mva ISBN 82-537-6694-7
- 2004/26 M. Bråthen og K. Vetvik: Sykefravær og uførepensjon blant innvandrere ansatt i storbykommuner. 2004. 29s. 155 kr inkl. mva. ISBN 82-537-6696-3
- 2004/27 K. Flugsrud, G. Haakonsen og K. Aaestad: Vedforbruk, og fyringsvaner i Trondheim og 2003 Bergen. 2004. 100s. 210 kr inkl. mva. ISBN 82-537-6699-8
- 2004/28 M.I. Kirkeberg og J. Epland: Økonomi og levekår for ulike grupper, 2004. 2004 99s. 180 kr inkl. mva. ISBN 82-537-6708-0
- 2004/29 R. Kjeldstad og E.H. Nymoen: Kvinner og menn i deltidsarbeid. Fordeling og forklaringer. 2004. 126s. 210 kr inkl. mva. ISBN 82-537-6710-2
- 2005/1 J.E. Finnvold, J. Svalund og B. Paulsen: Etter innføring av fastlegeordning-brukervurderinger av allmennlegetjenesten. 2005. 91s. 180 kr inkl. mva. ISBN 82-537-6716-1
- 2005/2 D. Fredriksen, K. M. Heide, E. Holmøy og I. Foldøy Solli: Makroøkonomiske virkninger av pensjonsreformer. Beregninger basert på forslag fra pensjonskommisjonen. 2005. 50s. 180 kr inkl. mva. ISBN 82-537-6719-6
- 2005/3 E. Eng Eibak: Konsumprisindeks for Svalbard 2004. 2005 37s. 155 kr inkl. mva. ISBN 82-537-6722-6
- 2005/4 B. Olsen: Flyktninger og arbeidsmarkedet 4. kvartal 2003. 2005. 30s. 155 kr inkl. mva. ISBN 82-537-6724-2
- 2005/5 T.P. Bø. Ulike arbeidskontrakter og arbeidstidsrdninger. Rapport fra tileggsundersøkelse til Arbeidskraftundersøkelse (AKU). 2. kvartal 2004. 2005. 33s. 155 kr inkl. mva. ISBN 82-537-6735-8
- 2005/6 G. Berge, T. Kirkemo, R. Straumann og J.K. Undelstvedt: Ressursinnsats, utslipp og rensing i den kommunale avløpssektoren 2003. 2005. 82s. 180 kr inkl. mva. ISBN 82-537-6737-4
- 2005/7 E. Ugreniov: Levekår blant alenemødre. 2005. 37s. 155 kr inkl. mva. ISBN 82-537-6745-5
- 2005/8 B. Halvorsen, B.M. Larsen og R. Nesbakken: pris- og inntektsfølsomhet i ulike husholdningers etterspørsel etter elektrisitet, fyringsoljer og ved. 2005. 38s. 155 kr inkl. mva. ISBN 82-537-6752-8